

Detaljplan för del av Alvesta 14:56 m.fl. (Prästängsskolan) i Alvesta tätort har vunnit laga kraft

Samhällsbyggnadsnämnden i Alvesta kommun antog 2023-09-21, § 80 detaljplan för del av Alvesta 14:56 m.fl. (Prästängsskolan) i Alvesta tätort.

Beslut härom har anslagits på kommunens anslagstavla 2023-09-27.

Beslutet överklagades 2023-10-16 av Bengt Andersson m.fl. och 2023-10-18 av Katarina & Jens Kristian Skov-Poulsen.

Mark- och miljödomstolen beslutade 2024-02-22 att avvisa överklagandet. Beslutet överklagades till Mark- och miljööverdomstolen som 2024-07-02 beslutade att inte ge prövningstillstånd.

Ovannämnda detaljplan har vunnit laga kraft 2024-07-04.

Sarah Henningsson
Planarkitekt

Kopia

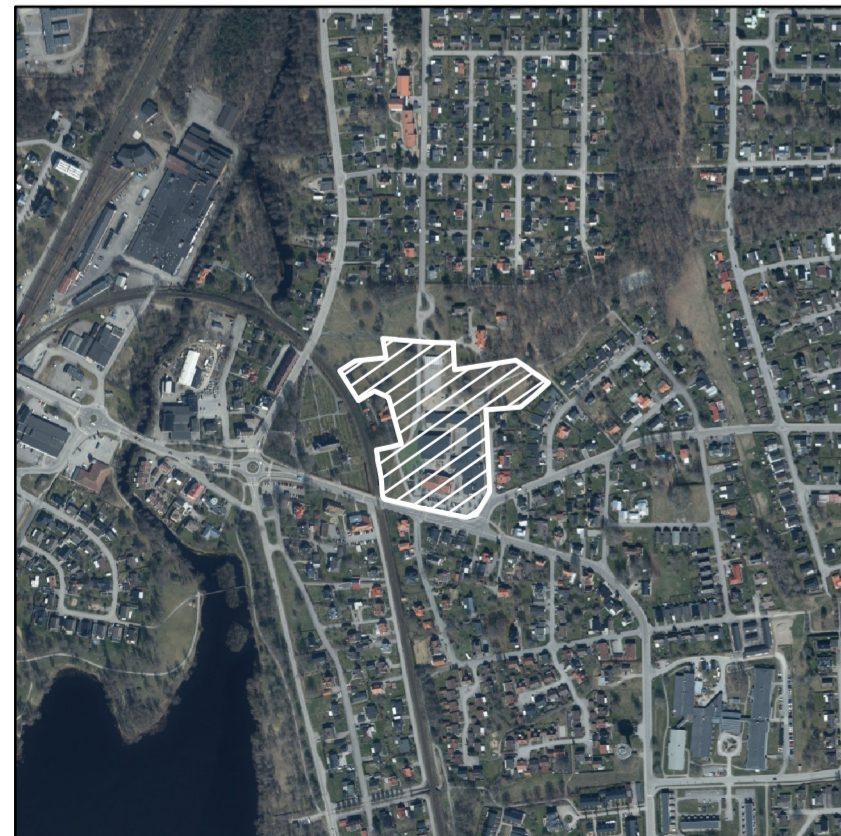
Länsstyrelsen i Kronobergs län, kronoberg@lansstyrelsen.se

Lantmäteriet, plan@lm.se

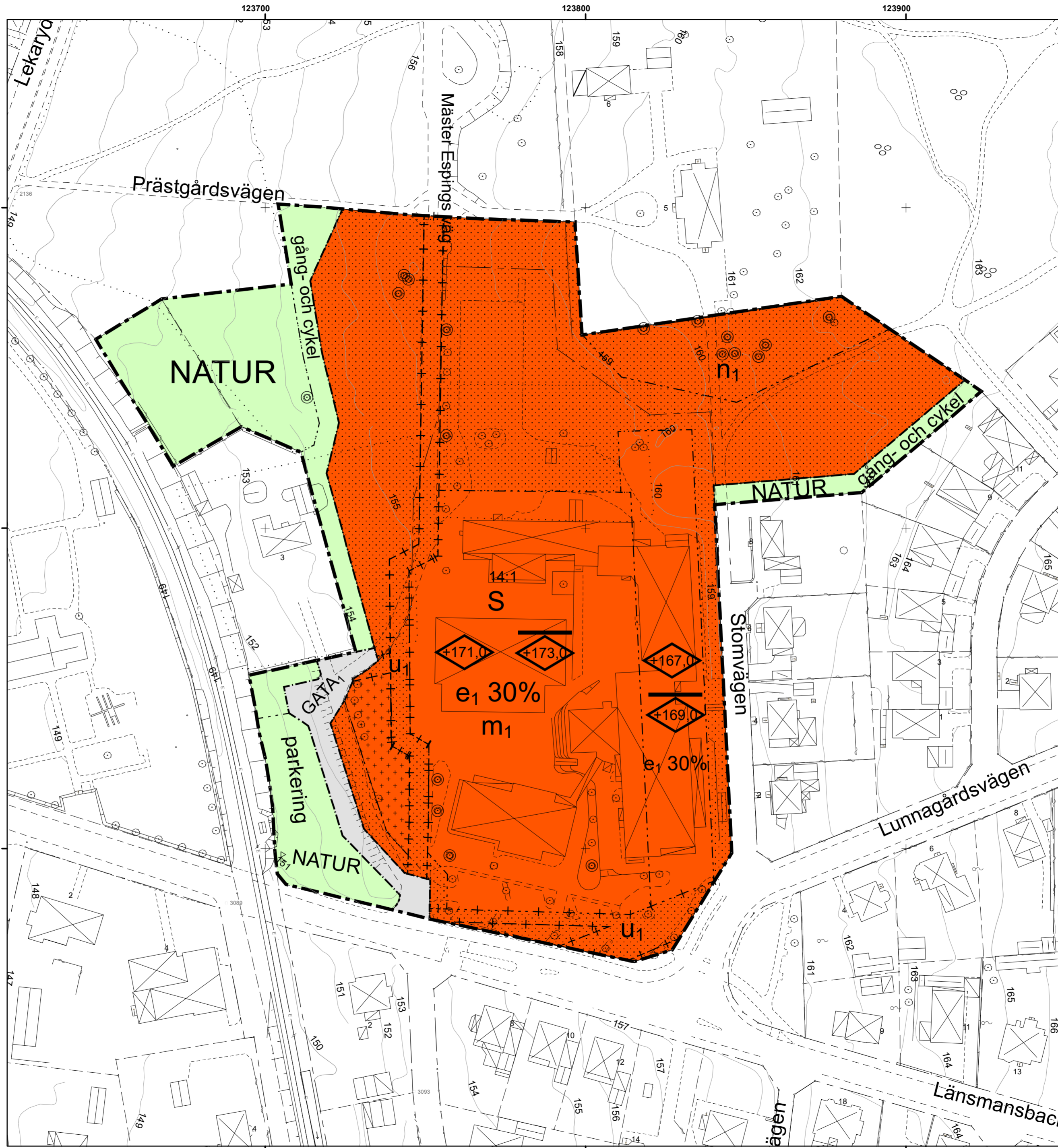
SBF Bygg- och miljö

	Traktgräns
	Fastighetsgräns
	Servitutsområde
BÄGEN	Kvartersnamn
2	Registreringsnummer för fastighet
VEGBY 6:14	Trektnamn och registreringsnummer för fastighet
s	Samfällighet
Lr	Ledningsrätt
ga:12	Registreringsnummer för gemensamhetsanläggning
	Byggnader (huslivet)
	Byggnader (takkonturen)
	Skärmtak
	Transformatorbyggnad
	Slaket
	Stenmur
	Södmur
	Häck
	Väg
	Slänt
	Dike
	Strandlinje
	Järnvägsspår
	Brunn, källa
	Fornlämning
	Elledning ovan mark
	Elledning i mark
	Avvägd höjd
	Fastställd gatu höjd
	Nivåkurva

Översigtskarta

SKALA 1:10 000 (A2)

SKALA 1:1 000 (A2)

DETALJPLAN FÖR
del av Alvesta 14:56 m.fl.
(Prästängsskolan)

Alvesta tätort
ALVESTA KOMMUN
KRONOBERGS LÄN
2023-08-22

Therese Lindström
Planchef

Sarah Henningsson
Planarkitekt

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.
Endast angiven användning och utformning är tillåten.
Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Administrativ gräns
- Egenskapsgräns och administrativ gräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

- Kvartersmark**
- S Skola, PBL 4 kap. 5 § 1 st 3 p.
- Allmänna platser med kommunalt huvudmannaskap**
- NATUR Naturområde, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.
 - GATA1 Lokalgata, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER ALLMÄN PLATS

- Utformning**
- gång- och cykel Gång- och cykelväg ska finnas, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.
 - parkering Parkering tillåts, PBL 4 kap. 5 § 1 st 2 p.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

- Omfattning**
- Marken får endast förses med komplementbyggnad eller annan anläggning än byggnad, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
 - Marken får inte förses med byggnad, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- e₁ 30,0%** Största byggnadsarea är angivet värde i % av fastighetsarean inom användningsområdet, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- Högsta byggnadshöjd är angivet värde i meter över angivet nollplan, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- Högsta nockhöjd är angivet värde i meter över angivet nollplan, PBL 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

- Mark**
- n₁ Markens höjd får inte ändras, PBL 4 kap. 10 §

- Störningsskydd**
- m₁ Fördröjningsmagasin för dagvatten ska dimensioneras för 22 kubikmeter inom fastigheten, PBL 4 kap. 12 § 1 st 1 p.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

- Genomförandetid**
- Genomförandetiden är 5 år., PBL 4 kap. 21 §
- Markreservat för allmännyttiga ändamål**
- u₁ Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar. Kvartersmark, PBL 4 kap. 6 §

- Ändrad lovplikt**
- Marklov krävs även för fällning av träd markerat med © inom användningsområdet. Marklov får endast ges om trädet är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk., PBL 4 kap. 15 § 1 st 3 p.

DETALJPLANEN ANTAGEN AV SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN
2023-09-21, § 80

Alvesta
kommun

Detaljplan för del av Alvesta 14:56 m.fl. (Prästängsskolan) i Alvesta tätort, Alvesta kommun, Kronobergs län

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR:

Denna planbeskrivning

Fastighetsförteckning

Plankarta upprättad på grundkarta

Samrådsredogörelse

Utlåtande granskning 1

Utlåtande granskning 2

Bilaga 1: Bullerutredning (Efterklang, 2022)

Bilaga 2: Volym- och skuggstudie

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	2
2.	PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR	6
3.	PLANFÖRSLAG	16
4.	KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET	22
5.	GENOMFÖRANDE	27

1. INLEDNING

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

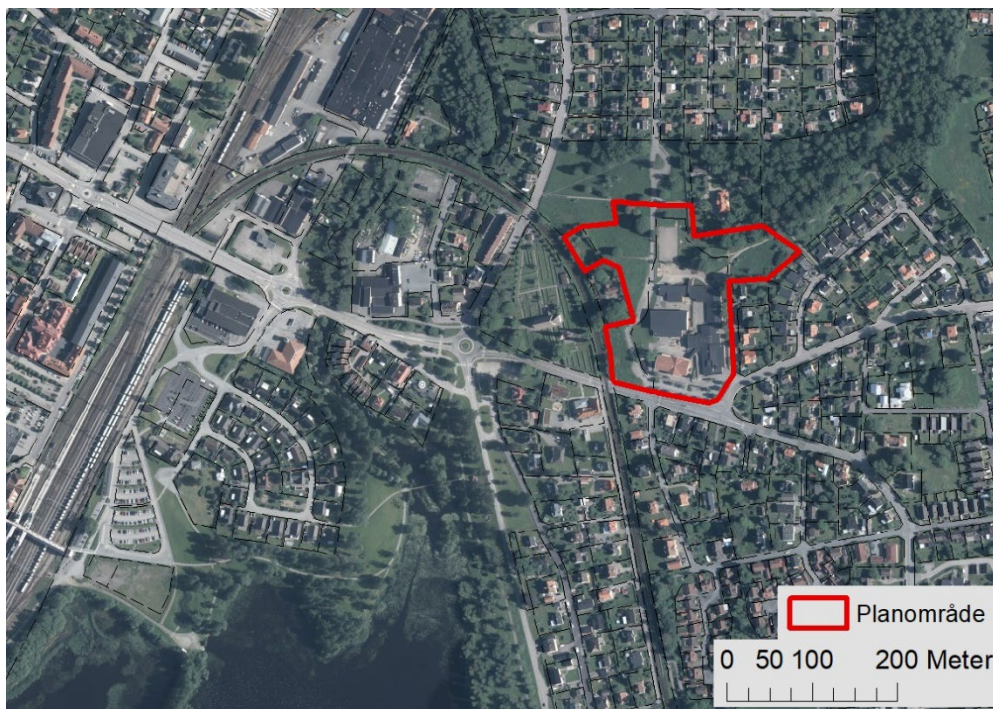
Syftet med detaljplanen är att möjliggöra utökad byggrätt och skolområde för Prästängsskolan i östra Alvesta för att göra det möjligt att bygga mer ändamålsenliga lokaler samt tillskapa en relevant utemiljö. Detaljplanen ska möta de behov som finns utifrån ett ökat antal elever på skolan de senaste åren.

Detaljplanen handläggs med standardförfarande enligt 5 kap. 6 § Plan- och bygglagen (SFS 2010:900), det vill säga gällande lagstiftning då uppdrag att upprätta detaljplanen beslutades.

PLANDATA

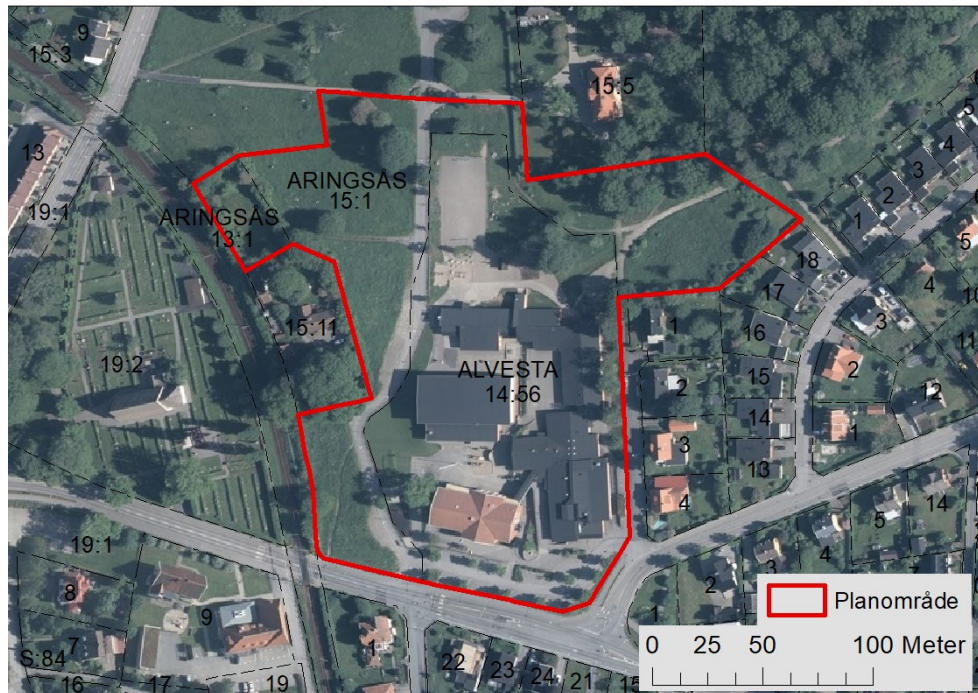
Lägesbestämning, areal och markägoförhållanden

Planområdet är beläget ungefär en 500 meter öster om Alvesta centrum och består av cirka 3,4 hektar mark.

Planområdets lokalisering i östra delen av Alvesta tätort.

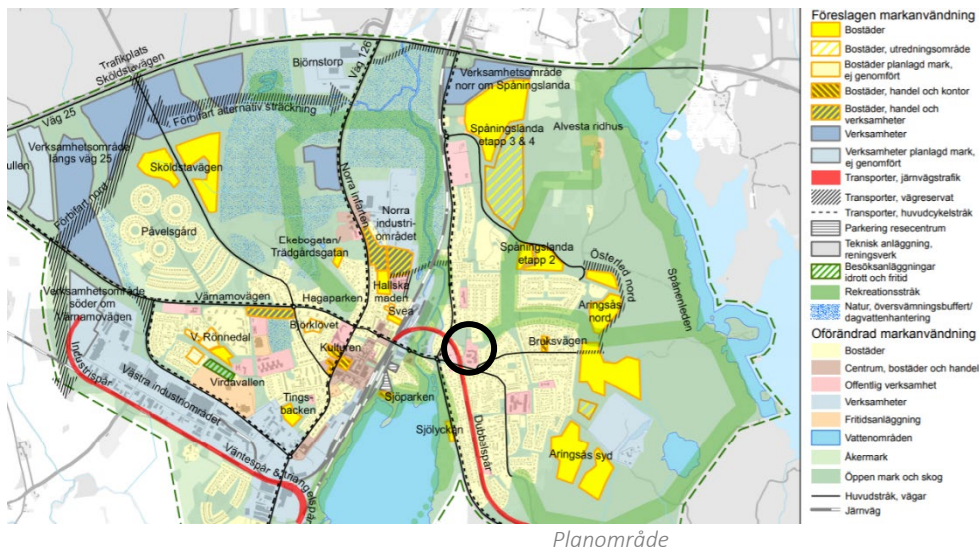
Planområdet utgörs av fastigheten Alvesta 14:56 samt delar av fastigheterna Aringsås 15:1 och Aringsås 13:1. Alvesta 14:56 utgör nuvarande skolområde och ägs av Allbohus. Aringsås 15:1 utgörs idag av allmän platsmark och ägs av Alvesta kommun. Aringsås 13:1 ägs av Trafikverket.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktsplan

Föreslagen detaljplan strider inte mot översiktsplanens intentioner. Platsen är utpekad för *Offentlig verksamhet* samt *Öppen mark och skog* i den fördjupade översiktsplanen för Alvesta tätort (2017). I planen är intilliggande mark utpekad för framtida *Dubbelspår* och *Rekreationstråk*.

Planområde

Gällande detaljplaner

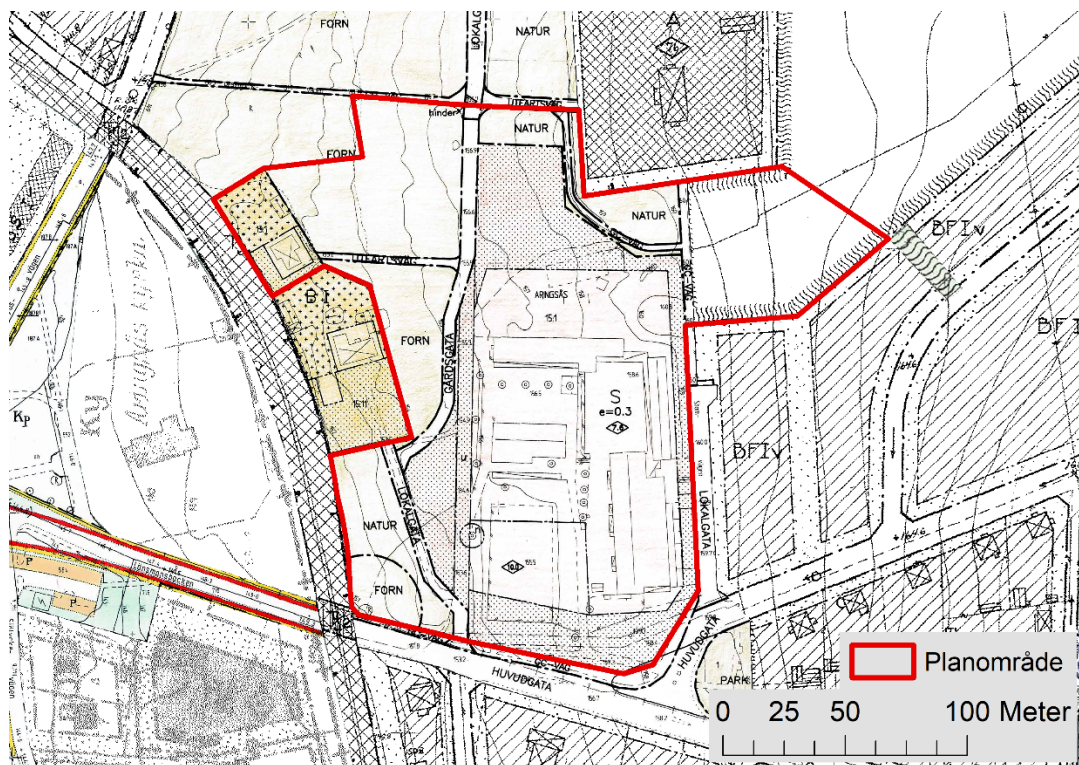
Inom planområdet

Marken är idag planlagd i detaljplan A179 (detaljplan för Prästängsskolan), lagakraftvunnen 1999-03-22. I detaljplanen regleras marken för skola, område för fornlämning, naturområde, gata och bostad.

Planområdet berör även detaljplan A22 från slutet av 1940-talet i de nordöstra delarna. I planen är marken reglerad som Allmän plats – park, plantering.

Närmast utanför planområdet

Områdena närmast utanför planområdet är planlagda för bostäder i söder och öster, järnvägsändamål i väster samt allmänt ändamål i nordöst. Området för allmänt ändamål används idag av kyrkan.

Gällande detaljplaner

Skolutredning

Kommunfullmäktige godkände 2020-10-20 § 111 viljeinriktningen i en skolutredning (långsiktig lokalförsörjningsstrategi för förskolor och skolor i Alvesta kommun). Skolutredningen visar Alvesta kommuns långsiktiga behov av skola utifrån nuläge och demografiska prognoser. Befolkningsprognosen visar att Alvesta tätorts befolkning ökar vilket då även gäller barn och ungdomar i skolålder. Detta innebär ett ökat behov av skol- och barnomsorgsplatser.

Detaljplanen ger utökad byggrätt och större område för skolgård i syfte att möjliggöra mer ändamålsenliga skollokaler samt tillförskapa en relevant utemiljö då Prästängsskolan ska finnas kvar och kunna utvecklas avseende såväl inne- som utemiljö. Idag är byggrätten i befintlig detaljplan fullt utnyttjad och det finns inte heller tillräckligt med yta för skolgård.

Kommunala beslut

Samhällsbyggnadsnämnden gav 2021-05-11 (SBN § 29) samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta och samråda förslag till detaljplan.

2. PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Foton: Platsbesök 2021-04-29. Ovan från vänster: befintlig parkering, del av skolgård, östra sidan av skolan, två gräsytor väster om skolan och skolan sett från väster.

Befintlig bebyggelse

Planområdet är beläget inom ett större sammanhang av bostäder i syd och sydost. I öst och norr angränsar området till naturmark och i väst finns en bostadsfastighet och järnvägen.

Platsen är idag bebyggd med skola för årskurser F-6. Upptagningsområdet utgörs i huvudsak Alvestas östra delar samt Lekaryd och Härlöv. Elevantalet är cirka 460 och personalen uppgår till cirka 60 personer.

Skolbyggnaderna har växt fram successivt när behov uppstått, vilket innebär att skolan är uppdelad i flera enheter med korridorer och takförsedda passager emellan samt en fristående idrottshall. Embryot till skolan var barackhus som byggdes på 1960-talet, dessa har sedermera blivit permanenta med komplement av tegel.

Mark och vegetation

I befintlig detaljplan A179 finns en skyddad ask med bestämmelsen "Trädet skall bevaras". Två oxlar nära asken föreslås även de bevaras, samt en del träd i norra delen av planområdet. Dessa träd är markerade i plankartan med särskild bestämmelse.

Vid befintlig parkeringsplats i södra delen finns ett bestånd av lind. Träden ska bedömas vid varje planerad åtgärd och bör sparas i största möjliga mån. Lindarna vid parkeringen bildar en allé, vilken är skyddad som biotop, kommunen avser söka dispens för eventuella åtgärder som berör allén.

Övriga träd och buskytor vid parkeringen bedöms vara i sämre skick.

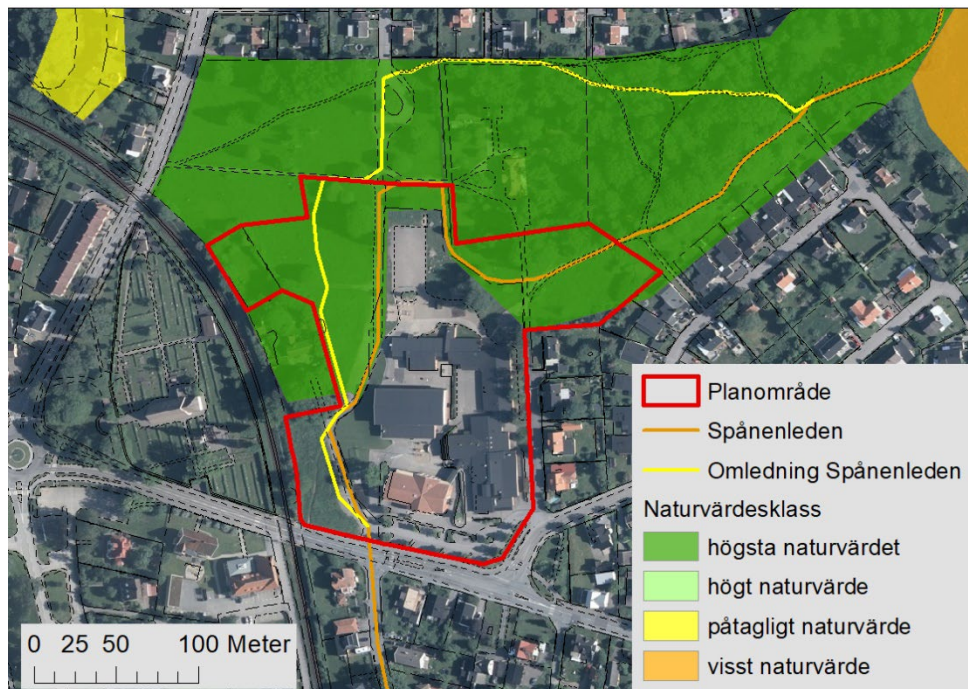
Träd som inventerats och bedöms sparas (gröna punkter).

I samband med att skolan byggdes på 1960-talet terrasserades i princip hela skoltomten. Detta innebär stora nivåskillnader inom området.

I nordvästra delen av planområde finns områden med natur och ytor med fornlämningar och ängsmark. I de nordöstra delarna av planområdet finns ett område planlagt för allmän plats som idag är ett grönskande natur/parkområde med gångstråk och som utanför planområde även inrymmer en lekplats. Dessa områden nyttjas redan idag av skolan. Närmast sydost om planområdet finns en liten parkyta.

Grönstrukturprogram

De norra delarna av planområdet utgör del av det område som benämns som Prästgårdsområdet i grönstrukturprogrammet för Alvesta tätort (antaget av KS 2017-11-14). Området hänger ihop med ett större grönområde och grönstråk som bedöms värdefullt för rekreation och har höga naturvärden. Genom området går en gångväg som utgör del av den 12 km långa vandringsleden Spånenleden. Området bedöms i grönstrukturprogrammet ha högsta naturvärde. Bedömningen grundar sig på översiktliga naturvärdesinventeringar över Alvesta tätort från 2016-2017. Värdena är bland annat knutna till ängarna runt Prästgården, som bedömdes ha påtagligt naturvärde. Där det noterades mandelblomma, åkervädd, ängsvädd, väddklint och ytterligare ett fyrtiotal andra kärlväxter samt mindre bastardsvärmare (NT), vädssandbi och haghumla. Värdena är också knutna till lövskogsområdet vid Prästgården med ädellövträd blandat med enstaka äldre tallar. Lönn, asp, ek, rönn är de vanligaste träden. Här fanns 17 jätteeckar och ytterligare ett stort antal grova ekar. Andra arter som noterats är korallticka (NT), liten punktlav, lönnlav och rikligt med sotlav och kärlväxter som tandrot och blåsippan (Per Darell, 2017, <https://www.alvesta.se/naturinventeringar-alvesta>).

Norr om Prästängsskolan finns områden med högsta naturvärde. Spånenleden passerar idag förbi skolområdet och skulle med ett utökat skolområde kunna ledas om på befintliga stigar norr om Prästgården.

Friyta/utemiljö

Plan och bygglagen reglerar allmänt att friytor (skolgård) ska vara tillräckligt stora samt lämpliga för lek och utvistelse. Boverkets rekommendation är cirka 30 kvadratmeter friyta per elev i grundskola. Rekommendationerna avser inte enbart areal utan även kvalitet. En mindre skolgård kan kompenseras av kvalitéer som närhet till naturområde eller varierande vegetation och miljöer med terrängskillnader. Nuvarande skolgård består av asfalterade ytor, konstgräsytor, naturgräsytor och grusbelagda ytor. På skolgården finns områden för bollspel samt olika lekredskap, träd och öppna ytor som vintertid möjliggör för pulkaåkning. Under planarbetet har utemiljön och dess kvaliteter inventerats. Inventeringen har visat att större områden för lek behövs på Prästängsskolan. Kvaliteter som skulle kunna utvecklas i samband med utveckling av skolan och skolgården är bättre samspel mellan inne och utemiljön samt utveckling av mer vilt växande grönska som följer årstiderna och som bidrar med kvaliteter som skugga.

Illustration över skolfastighetens nuläge avseende ytor för byggnader, friyta och övriga ytor.

Gator, trafik och tillgänglighet

Planområdet är anslutet med in/utfart till Länsmansbacken och Lunnagårdsvägen i söder för bil-, cykel och gångtrafik. För cykel och gående finns även anslutningar via Mäster Espings väg och från Spånenleden.

Strax väster om planområdet går järnvägen, kust-till-kustbanan.

Länsmansbacken trafikeras av kollektivtrafik och närmsta busshållplats, Alvesta kyrka (buslinjer 111 och 144), finns strax 100 meter öster om planområdet. Vid Mäster Espingsväg finns busshållplats Prästängsskolan (buslinje 112 och skoltrafik) strax norr om planområdet.

Teknisk försörjning

Planområdet ligger inom kommunalt verksamhetsområde för vatten- och avlopp. Dricksvatten-, dagvatten- och spillvattenledning finns i direkt anslutning till planområdet.

Alvesta Elnät ansvarar för elförsörjningen.

Ledningsrätter och servitut

I planrådets västra del finns område för servitut, vilket reglerar rätten att ta ner träd invid järnvägsspåret (trädsäkring 0764-09/5.1). Servitutet påverkas inte av detaljplanen.

Inom den befintliga detaljplanen finns markreservat för underjordiska ledningar och ledningsrätter i västra och södra delen (vattenledning 0764-02/18.1, fjärrvärme 0764-13/40.1, starkström 0764-95/51.1). Avsikten är att ledningsrätter ska behållas i befintlig sträckning samt utökas där ledningsrätt inte finns inom markområden där ledningar har flyttat eller som tidigare utgjort allmän platsmark och som nu planläggs som kvartersmark (aktuellt för vattenledning 0764-02/18.1). Eventuell flytt av ledningar bekostas av exploitören.

Fornlämningar

Inom planområdet finns fornlämningar enligt Riksantikvarieämbetets fornsök.

1. **Nordväst:** Gravfält (L1955:8784): Gravfält, 170x80 m (N-S), bestående av cirka 25 fornlämningar. Dessa utgörs av 24 resta stenar, varav 4 är kullfallna, samt en flyttad hällkista.
2. **Mitten-öst:** Boplatsområde (L1955:9471): Boplats, ca 60x40 m (Ö-V). Vid arkeologisk utredning år 1996 och arkeologisk förundersökning år 1998 framkom bland annat stolphål och kokgropar samt fynd av en keramikskärva.

Möjliga eller borttagna fornlämningar

3. **Mitten-väst:** Bytomt/gårdstomt (L1954:533): En av Aringsås gamla tomter. Denna möjliga fornlämning är inte att anse som varaktigt övergiven, varför den ej kan klassas som fornlämning.
4. **Nordost:** Boplatsområde (L1952:175): Boplats, ca 20x10 m (NÖ-SV). Vid arkeologisk förundersökning år 2005 påträffades 2 härdar samt 1 stolphål.
5. **Sydväst:** Källa med tradition (L1955:9148): beskriven som en plats där olika ting offrades. Den är enligt fornlämningsregistret borttagen 1998. Platsen förefaller dels vara hårdgjord idag, dels är den på behörigt avstånd från den närmaste möjliga fornlämningen L1954:533. En åtgärd som parkeringsplats eller liknande kan således på denna plats anläggas utan tillstånd enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

Vid grävarbeten eller övertäckningar inom område där fornlämning påträffats krävs tillstånd enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

Användning av mark för friyta som inte innebär grävarbete är möjligt att anlägga i den övre delen av planområdet. Vid ringa ingrepp bedöms tillstånd sannolikt kunna medges, eventuellt med villkor från Länsstyrelsen om arkeologisk undersökning. Tillstånd söks av exploatören.

Om det vid utgrävning eller annat arbete skulle påträffas fornlämningar som inte tidigare varit kända, ska arbetet omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen underrättas.

Fornlämningar är skyddade enligt lag, kulturmiljölagen (1988:950), vilket innebär att de inte behöver ges något separat skydd i detaljplanen. Användningen FORN i befintlig detaljplan används inte längre med anledning av det som framgår i första meningen i stycket.

Geotekniska förhållanden

De geotekniska markförhållandena anses goda på platsen och marken är till stor del redan bebyggd. Marken består av jordarten *Sandig morän* enligt SGU (2021), vilken anses vara en lämplig markgrund att bygga på.

Förorenad mark

Det finns inga dokumenterade föroreningar inom området. Det har inte heller förekommit några andra verksamheter på platsen. Det föranleder därför inga misstankar om föroreningar i marken.

Den som äger eller brukar en fastighet skall oavsett om området tidigare ansetts förorenat genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, i enlighet med 10 kap 11 § Miljöbalken.

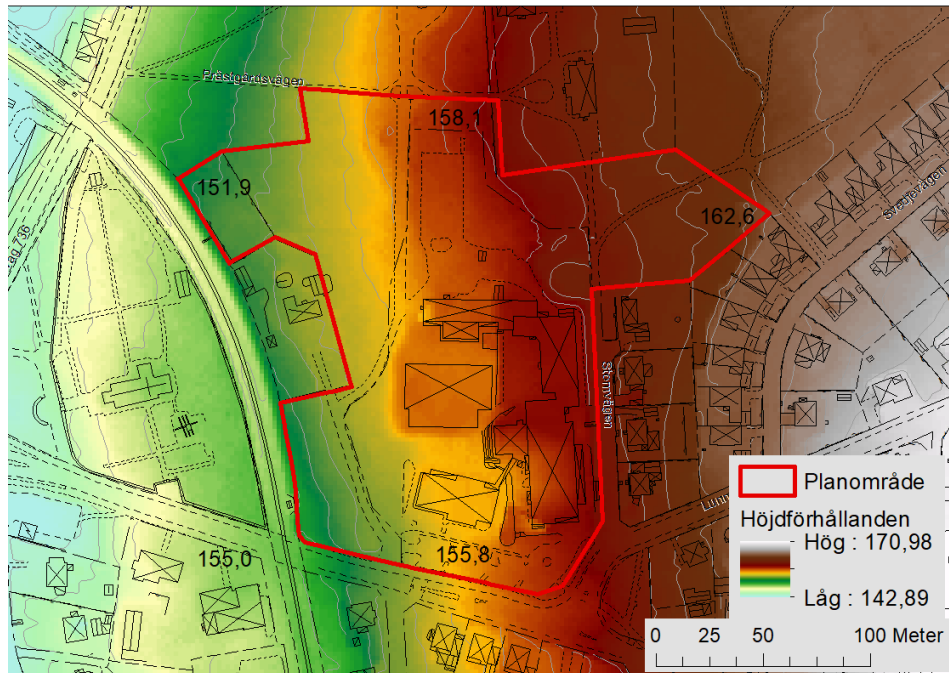
Radon

Enligt Alvesta kommuns översiktliga radonriskkartering är planområdet utanför riskområde.

Störningar

Höga vattenflöden och lågpunkter

Planområdet sluttar mot väster, ner mot Lekarydsån och sjön Salen, med en nivåskillnad på cirka 10 meter mellan den östra och den västra delen. Området ligger utan risk att alstra större vattenansamlingar.

Befintliga höjdförhållanden i området, bilden visar lägre nivå mot väst och högre höjder mot ost.

Buller

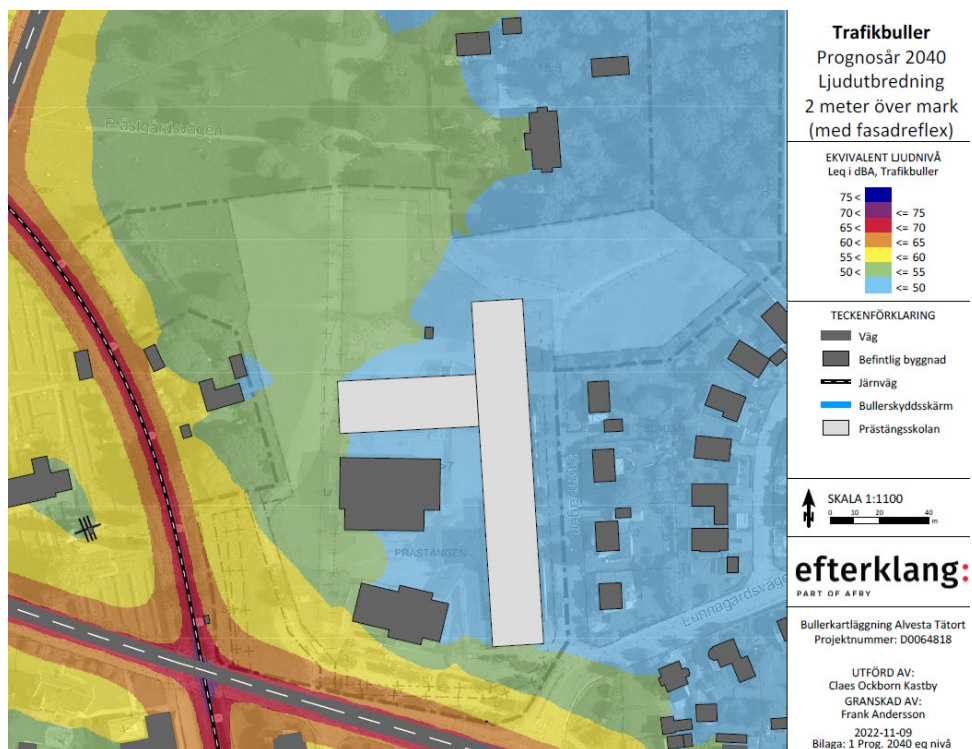
Naturvårdsverket har tagit fram riktvärden för buller från väg- och spårtrafik på äldre och nya skolgårdar. Alvesta kommun bedömer att Prästängsskolans skolgård, inklusive förslag på utökning av skolgården enligt planförslaget, kan bedömas som äldre skolgård. Riktvärdena för äldre skolgård avser de delar av gården som är avsedda för lek, vila och pedagogisk verksamhet. Den ekvivalenta ljudnivån (årsmedeldygn) bör max vara 55 dBA och den maximala ljudnivån max 70 dBA. Riktvärdet för maximal ljudnivån bör inte överskridas mer än 5 ggr per maximme under ett årsmedeldygn, under den tid då skolan utnyttjas. Länsstyrelsen Kronoberg har i sitt samrådsyttrande för den aktuella detaljplanen angett att bullerkraven inte behöver klaras på hela skolgården, med hänvisning till dom MÖD M 2295-19.

Efterklang har på uppdrag av Alvesta kommun beräknat trafikbuller från väg- och järnvägstrafiken i anslutning till planområdet för prognosår 2040, se bilaga 1, Bullerutredning (2022). Bilden nedan visar den utbredning av friyta, samt de byggnader som bullerutredningen utgått från. Friytan är uppdelad i befintlig (orange) och ny (grön) friyta, men bedömningen är att friytan totalt sett kan klassas som äldre skolgård. Befintliga byggnader redovisas i grått och potentiell ny byggnad i vitt. Beräkningarna har utförts med och utan bullerplank utmed järnvägen (blå linje).

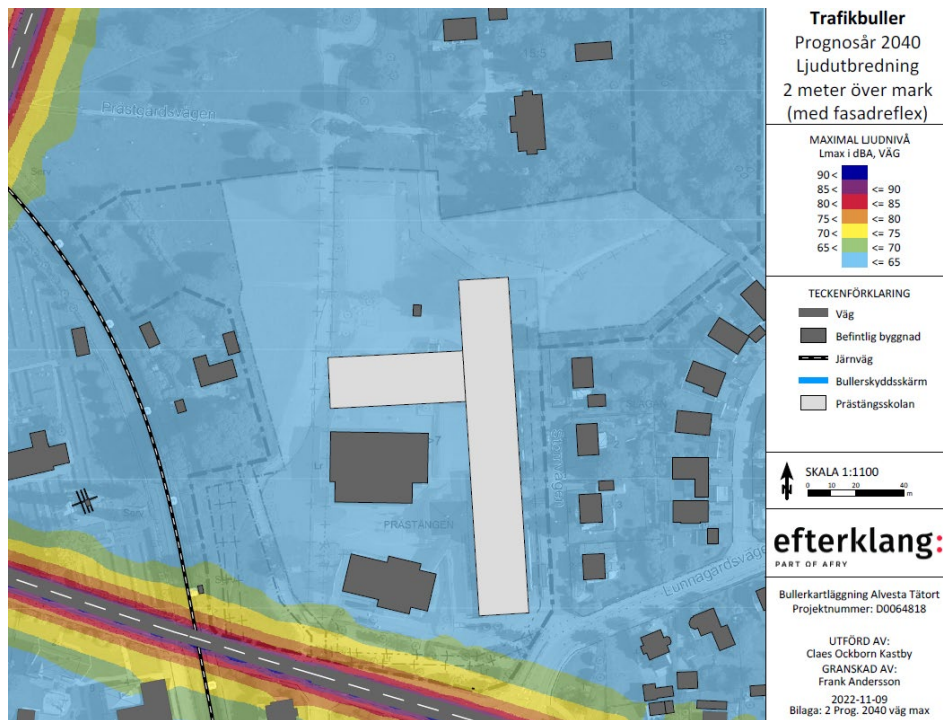
Bullerutredningen visar på följande resultat utan bullerplank:

Den ekvivalenta ljudnivån uppnås för äldre skolgård i större delen av Prästängsskolans befintliga samt utökade friyta. Ett överskridande av den ekvivalenta ljudnivån sker i ett mindre område av den sydvästra delen av den befintliga friytan. Detta område bedöms motsvara ca 3 % av den totala friytan.

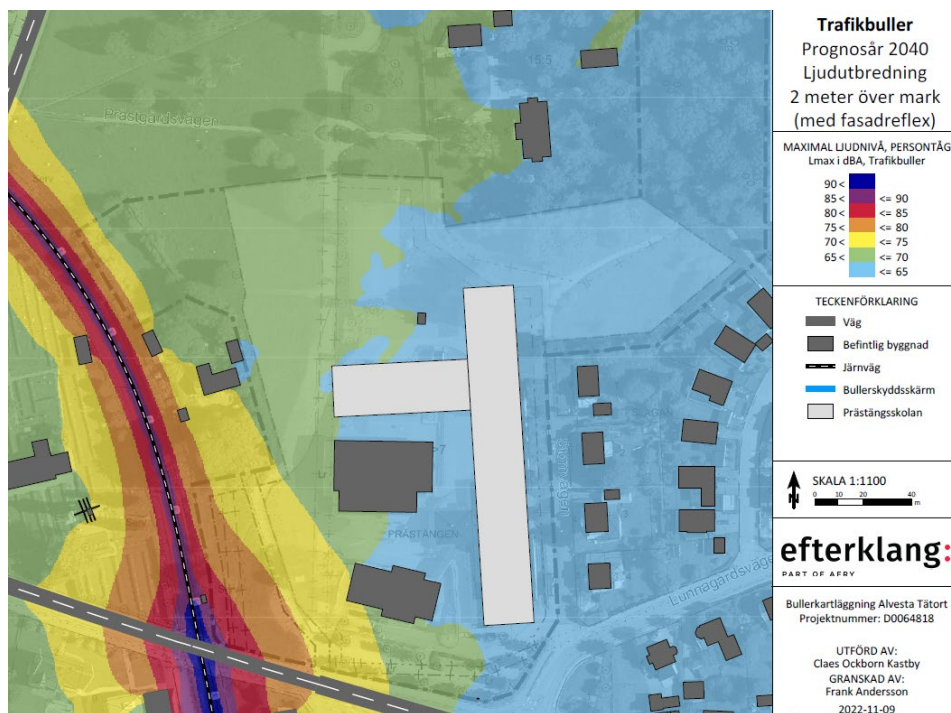
Maximal ljudnivå från vägtrafik uppnås på hela skolgården utan bulleråtgärder.

Maximal ljudnivå från spårtrafik har beräknats från ett eldrivet persontåg samt från ett eldrivet godståg för jämförelse. Eftersom det endast ingår två godståg per dygn i prognosen för 2040 så ses maxnivån från persontåget som dimensionerande för skolgården.

Beräkningar med persontågen som bidragande till den maximala ljudnivån visar hur riktvärde för maximal ljudnivå, LMAX 70 dBA, uppnås på majoriteten av friytan. Överskridande sker i den sydvästra delen av skolgården inom ett område som motsvarar ca 6 % av den totala friytan.

Bullerberäkningarna visar att ett bullerplank utmed järnvägen kan sänka bullernivåerna ytterligare något, så att områdena där riktvärdena överskrids blir än mindre. Alvesta kommuns bedömning är emellertid att överskridandet av riktvärdena är ringa så att planförslaget kan genomföras utan krav på bullerdämpande åtgärder.

3. PLANFÖRSLAG

Illustration över möjligt genomförande av detaljplanen avseende byggnader, fria ytor, parkeringsytor mm.

BEBYGGELSEOMRÅDEN

Verksamheter/arbetsplatser

Kvartersmarken i planförslaget omfattar cirka 2,8 hektar med användning skola. Kvartersmarken bedöms utgöras av allmän kvartersmark.

Användningsbestämmelsen skola avser område för förskola, fritidshem, skola eller annan jämförlig verksamhet. Även komplement till verksamheten skola som parkering, idrottshall, matsal och skolgård ingår i användningen.

Elevantalet på Prästängsskolan är i dagsläget ca 460 elever. Detaljplanen bedöms kunna möjliggöra för ca 600 elever.

Användningsbestämmelser:

Följande markanvändning föreslås tillåtas inom planområdet:

S – Skola.

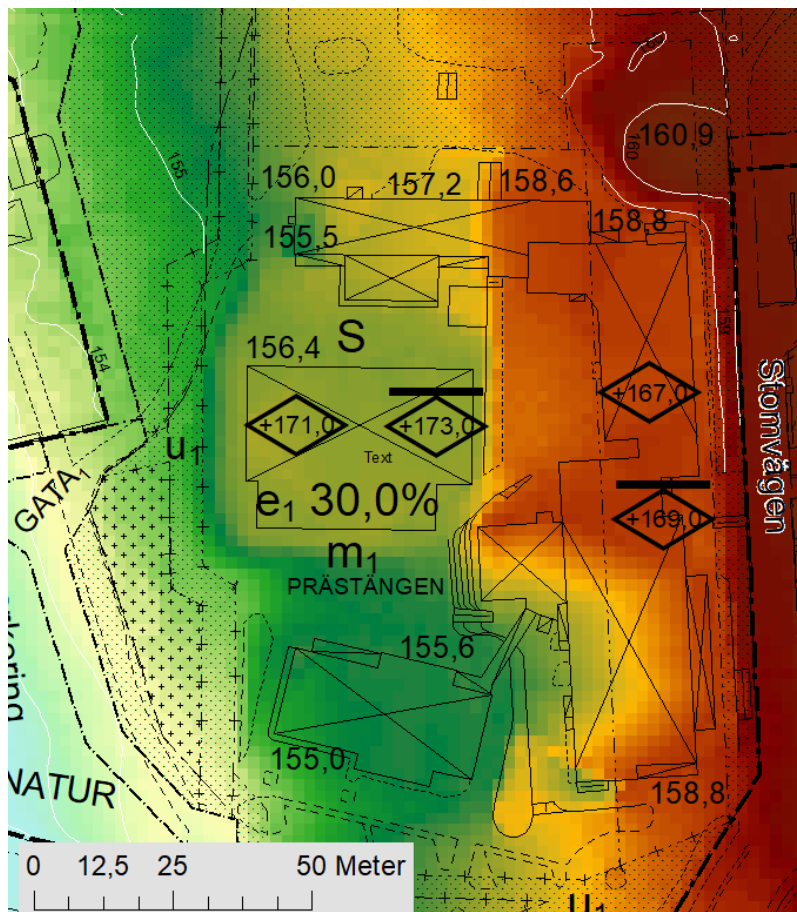

Egenskapsbestämmelser:

Byggrätten regleras genom bestämmelser om högsta byggnadshöjd och högsta nockhöjd. Bestämmelserna anges som plushöjder över nollplan, baserat på höjdsystemet RH2000. Regleringarna syftar till att begränsa byggnationen i höjdlid och anpassa byggnationen till omgivande bebyggelse avseende skuggbildning.

I den östra delen av byggrätten är högsta byggnadshöjd +167,0 och högsta nockhöjd +169,0 vilket innebär höjder på ca 8 respektive 10 meter över befintlig marknivå. Således möjliggörs för byggnation i två våningsplan med tillhörande tak.

I resterande del av byggrätten är högsta byggnadshöjd +171,0 och högsta nockhöjd +173,0 vilket innebär höjder på ca 12-16 respektive 14-18 meter över befintlig marknivå. Således möjliggörs för byggnation i tre till fyra våningsplan med tillhörande tak.

Höjdregleringar i förhållande till befintliga marknivåer

Exploateringsgraden sätts till 30 % av fastighetens totala areal inom användningsområdet. Användningsområdet är cirka 2,8 hektar. Det innebär en sammanlagd byggrätt (byggnadsarea) på cirka 8 300 m². Idag är cirka 5 000 m² bebyggt.

Prickmark – marken får inte försees med bebyggelse och korsmark – marken får endast försees med komplementbyggnad eller annan anläggning än byggnad planläggs inom delar av skolfastigheten. Bestämmelserna har följande syften:

- Bevara ytor som friyta
- Bevara kulturvärden så som siktlinje mellan prästgården och kyrkan
- Inte tillåta bebyggelse inom områden med höga naturvärden
- Respektavstånd mellan skolbyggnation och bostadsfastigheter

FRIYTOR

Friyta inom kvartersmark

Boverkets vägledning kring skolors utemiljö hänvisar till forskning som visar att friytan helst bör överstiga 3000 m² samt att det bör finnas cirka 30 kvadratmeter friyta per elev i grundskola.

För att säkra friytor i detaljplanen inom **S - skola** markeras ytor med **prickmark – marken får ej försees med byggnad**. Utbyggnad bör ske i enlighet med rekommendationer för friyta. I förslaget finns möjlighet att nästan fördubbla friytan om kommande byggnation fokuseras att ske på höjden.

Planförslaget bedöms kunna bidra till en friyta på ca 18 000 kvm. Med ett elevantal på 600 elever innebär det ca 30 kvm/barn. Friytornas storlek och innehållsmässiga kvalitet ska vidare beaktas i bygglovsgranskning.

Eftersträvansvärt är att spara så många uppvuxna träd och övrig vegetation som möjligt för att bibehålla kvalitet som exempelvis skuggning. Inventerade träd skyddas genom bestämmelse om ändrad lovplikt: **Marklov krävs även för fällning av träd markerat med © inom användningsområdet. Träd får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk.** Även den ask som är skyddad i tidigare detaljplan försees skyddsbestämmelse. I den nordöstra delen av planområdet, var trädmiljöerna bedöms bidra till höga naturvärden, stärks skyddet genom bestämmelsen **n₁ – markens höjd får inte ändras** som syftar till att skydda trädens rötter.

Bilden visar den skyddsvärda asken.

Naturområden

Områden med användningen **NATUR** planläggs utmed järnvägen samt som släpp/passager mellan skolområde och bostadsfastigheter. Syftet är att ge ett respektavstånd mellan skolgård och bostäder och att möjliggöra gång- och cykelvägar för allmänheten att passera.

Genom att området närmst järnvägen får användningen **NATUR** säkerställs utrymme för framtida dubbelspår. Utmed järnvägen är det möjligt att förstärka med vegetation som friväxande buskage vid användningen **NATUR**, för att minska det visuella intrycket av järnvägen sett från skolan.

Inom det sydvästra området som planläggs som **NATUR** införs bestämmelsen parkering tillåts, se mer under *Gator och trafik, parkering*.

GATOR OCH TRAFIK

Gatunät och utfarter

Trafik har in- och utfart till/från planområdet via Länsmansbacken. Delar av Mäster Espings väg, som idag utgör gång- och cykelväg, kommer stängas för trafik och övergå till kvartersmark – skola. Den södra delen av Mäster Espings väg kommer förbli kommunal gata och planläggs som **GATA₁ – Lokalgata**, med placering något väster om befintlig placering. Gatan kommer nyttjas för angoring till Prästängsskolan och bostadsfastigheten Aringsås 15:11. En vändplan möjliggörs i lokalgatans norra del.

Gång- och cykelvägar

Cykel- och gångtrafik kan komma till området via Länsmansbacken i söder, Mäster Espings väg i norr och cykelvägar genom naturområdet i väster.

Gång- och cykeltrafik ska fortsatt kunna ta sig mellan Länsmansbacken och Mäster Espings väg norr om skolområdet. Detta ska möjliggöras genom en gång- och cykelväg väster om skolområdet inom området planlagt som NATUR.

Gång- och cykelväg i östra delen av planområdet föreslås gå öster om skolområdet inom området planlagt som NATUR i förlängningen av Stomgatan för att angöra till grönområdet öster om Prästgården.

Parkering

I den mån parkering för besökare och anställda behövs så ska det tillgodoses inom den egna fastigheten. Områden för hämtning och lämning av barn ska även det tillgodoses inom den egna fastigheten. Vidare ska av- och pålastning av godstransporter tillgodogöras inom den egna fastigheten. Det finns utrymme för detta i södra och norra delen av planområdet, dels vid den befintliga parkeringsplatsen i söder, dels i anslutning mot den kommunala lokalgatan som planläggs i sydväst, dels i norr med anslutning till bussvändplatsen vid Mäster Espings väg.

Allmänna parkeringar finns tillgängliga i närområdet på kommunal mark vid korsningen Växjövägen/Länsmansbacken, väster om järnvägen. Allmän parkering tillåts även på kommunal mark inom allmän platsmark – NATUR i den sydvästra delen av planområdet.

Järnväg

Eventuellt framtida dubbelspår för kust-till-kustbanan säkras genom att områdena i planområdets västra del närmst järnvägen planläggs med användningen NATUR.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Dagvattenhantering

Skolområdet är anslutet till det kommunala dagvattenledningsnätet.

Krav ställs på att fördröja dagvatten inom skolfastigheten genom bestämmelsen **m1 – Fördröjningsmagasin för dagvatten ska dimensioneras för 22 kubikmeter inom fastigheten**. Magasinets volym är beräknat utifrån ett behov att fördröja 0,014 kubikmeter per kvadratmeter tillkommande hårdgjord yta samt ett antagande om tillkommande hårdgjorda ytor utifrån byggrätt och förväntade parkeringsytor.

Dagvatten kan även fördröjas inom fastigheten på de genomsläppliga ytor som bevaras då delar av planområdet i förslaget inte får bebyggas. Större ytor bedöms bevaras som icke hårdgjord friyta.

Vatten och avlopp

Planområdet är anslutet till det kommunala nätet för vatten och avlopp.

Elnät

Alvesta Elnät AB ansvarar för elförsörjningen inom området.

Avfall

Återvinning och avfallshantering är anslutet till befintligt system som Alvesta Renhållnings AB (ARAB) ansvarar för.

Uppvärmning

Fastigheten är ansluten till fjärrvärmenätet, som Alvesta Energi AB ansvarar för.

4. KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

Miljökvalitetsnormer (MKN)

MKN för luft

Luftföroreningar har i spridningsmodeller (Luftvårdsförbundet Kronoberg 2016) på Växjövägen bedömts enligt tabell nedan och således inte överskridit gällande miljökvalitetsnormer för luftföroreningar. Uppmätta värden är även under de fastställda riktvärdena (preciseringarna) i miljömålet *Frisk luft*.

	Växjövägen (årsmedel)	MKN	Miljömål	WHO
NO ₂	6 µg/m ³	40 µg/m ³	20 µg/m ³	10 µg/m ³
PM 10	13 µg/m ³	40 µg/m ³	15 µg/m ³	15 µg/m ³
Bensen	0,9 µg/m ³	5 µg/m ³	1 µg/m ³	

MKN för vatten

Planområdets recipient är Lekarydsån: Salen – Tvärån, som har måttlig ekologisk status (enligt redovisning i VISS, hämtad 2023-05-10) avseende kvalitetsfaktorerna näringsämnen, fisk, konnektivitet, hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd. Bedömningen är att Lekarydsån ska uppfylla kvalitetskrav god ekologisk status 2033. Lekarydsån uppnår ej god kemisk ytvattenstatus på grund av kvicksilver och bromerad difenyleter vilka undantas från kvalitetskraven.

Då dagvatten fördröjs inom planområdet kommer vattenflödena till avrinningsområden inte att påverkas betydligt. Detaljplanen reglerar bebyggelse på redan hårdgjorda exploaterade ytor. Avrinning från skolbyggnaders tak och hårdgjorda ytor som parkeringsplatser och hårdgjord friyta bedöms inte bidra inte till någon förorening. Bedömningen är således att miljökvalitetsnorm för vatten inte kommer att påverkas negativt i samband med ett genomförande av förslaget. Detta med hänvisning till att bebyggelsen inte bidrar till förorenat dagvatten, andel hårdgjorda ytor bedöms inte öka betydande, samt att dagvatten kommer att fördröjas och omhändertas lokalt.

Miljömål

Utvecklad skola med tillhörande friyta och parkering, i ett transportnära läge, på merparten redan ianspråktagen mark, i närhet till bostäder, bedöms bidra till en strategiskt god hållbar bebyggelsestruktur i enlighet med miljömålet *God bebyggd miljö (globala mål; hållbara städer och samhällen)*.

Vid lokal fördröjning av dagvatten bedöms ingen negativ påverkan ske på miljömålen *Levande sjöar och vattendrag* och *Grundvatten av god kvalitet*.

Riksintressen

Planområdet ligger inom avrinningsområdet för Mörrumsån som är ett vattendrag av riksintresse enligt 4 kap 6 § miljöbalken. Riksintresset påverkas inte av planförslaget.

Väster om planområdet finns riksintresset för kommunikationer järnvägen kust-till-kustbanan, som är av interregional betydelse. Enligt bullerberäkningen för prognosår 2040 klarar friytan riktvärdena för buller vid befintlig skolgård, förutom en liten del i den sydvästra delen av skolgården. Detta bedöms emellertid godtagbart. Utmed järnvägen planläggs för naturmark, vilket säkerställer att utrymme finns för framtida dubbelspår. Riksintresset påverkas således inte negativt av planförslaget.

Natur- och kulturmiljö

Intill och i de västra delarna av planområdet finns en kulturhistoriskt värdefull kyrkomiljö som omfattar Alvesta gamla kyrka (väster om järnvägen) från medeltiden, prästgården (direkt norr om planområdet) från tidigt 1900-tal, Komministergården (fastigheten Aringsås 15:11 direkt väster om planområdet) från 1700-talet och fornlämningsmiljön vid Prästängarna. Miljön har ett viktigt visuellt samband och bedöms som helhet vara värdefull och känslig för förändringar. För att inte skada miljön säkerställs att det visuella sambandet bevaras genom bestämmelser om prickmark (marken får inte förses med byggnad) inom miljöerna närmst kulturområdet. Fornlämningsmiljön vid Prästängarna bevara inom allmän platsmark – natur och fortsatt tillgänglighet säkerställs genom naturstråk med gång- och cykelväg.

Planområdet och det direkta närområdet inrymmer fornlämningar. Vid grävarbeten eller övertäckningar inom område där fornlämning påträffats krävs tillstånd enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

Genom bestämmelser om prickmark (marken får inte bebyggas) och skydd av särskilt värdefulla träd bedöms detaljplanen inte bidra till negativ påverkan på befintliga naturvärden. I planområdets nordöstra del, var ett flertal värdefulla träd finns, stärks skyddet av träden genom bestämmelse om att marknivåerna inte får ändras.

Visuell miljö och landskapsbild

Förändrad byggnation kan bli visuellt märkbar för fastighetsägare i närområdet samt mot parkområdet i nordost om maximal höjdsättning nyttjas. En volym- och skuggstudie, se bilaga 2, har tagits fram och visar den möjliga skolbyggnationens skuggpåverkan på fastigheterna runt omkring om maximal byggnadshöjd och nockhöjd utnyttjas utmed de östra och norra delarna av byggrätten. Den slutliga omfattningen av byggnationen avgörs emellertid först när detaljplanen ska genomföras. Resultatet av volym- och skuggstudien, som visar skuggbildningen vid olika tidpunkter under vår- och höstdagjämning samt sommarsolstånd, visar att fastigheterna öster om planområdet utmed

Stomvägen påverkas av viss skuggbildning under kvällstid. Skuggbildningen begränsas av att höjderna för ny bebyggelse närmast Stomvägen är lägre än på övriga delar av byggrätten. Alvesta kommun bedömer att skuggbildningen inte är en betydande olägenhet. Enligt praxis är förtätning i centrala delar av tätorter, innebärande bland annat skuggning och insyn, något som man som närboende kan förvänta sig.

Skuggstudie, sommarsolstånd kl 19.

Vid höjdsättning av byggnaderna är det viktigt att det visuella sambandet mellan kyrkan och prästgården inte skadas. Detta säkerställs genom att de norra delarna av skolområdet omfattas av prickmark (Marken får inte förses med byggnad).

Rekreation

Planområdet innefattar delar av idag välanvänt och viktigt parkområde samt rekreationsleden Spånenleden. Genom utökning av skolområdet kan delar av parkområdet bli mindre tillgängligt för allmänheten. Behovet av yta för skolgård bedöms i detta fall väga tyngre än allmänhetens tillgång till de ytor som planläggs som kvartersmark. Stora arealer av parkområdet är fortsatt tillgängliga inom allmän platsmark. Spånenleden, som redan idag passerar genom skolområdet, kan ledas om till en befintlig stig norr om prästgården och kommer på så vis fortsatt passera både de värdefulla fornlämningsmiljöerna nordväst om planområdet och parkområdet med lekplats och höga naturvärden nordöst om planområdet (se möjlig omledning på bilden på s 8). Genom planläggning av naturstråk avsedda för gång- och cykelvägar väster om skolområdet samt i förlängningen av Stomvägen får allmänheten fortsatt god tillgång till park- och naturmiljöerna.

Hälsa och säkerhet

Buller

Enligt bullerberäkningen för prognosår 2040 klarar friytan riktvärdena för buller vid befintlig skolgård, förutom en liten del i den sydvästra delen av skolgården. Detta bedöms emellertid godtagbart.

Risker knutna till närhet till järnväg och farligt gods

Järnvägen (kust-till-kustbanan) är en farligt gods-led. Ett avstånd på minst 30 meter mellan spår område och skolfastighet säkerställs. Då marken mellan skolområdet och järnvägen sluttar nedåt med en nivåskillnad på minst 3-4 m, bedöms skolområdet inte påverkas negativt av risker knutna till urspårning.

Resurshushållning

Ej nyttjad mark planläggs för skoländamål. Exploateringen bedöms emellertid fokuseras till de delar som redan idag är bebyggda eller hårdgjorda och tillkommande ytor bedöms främst nyttjas som friyta. Planområdet kan ansluta till befintlig infrastruktur. Placeringen i ett transportnära läge i närheten till bostäder bedöms vara strategiskt god och bidra till en hållbar bebyggelsestruktur.

Socialt perspektiv

Exploaterbar mark för skola kan skapa nya arbetstillfällen och mer offentlig service, vilket kan ge en positiv påverkan för kommunen och dess invånare.

Sammanställning av barnkonsekvensanalys

Detaljplanen berör ett område för skola varför särskild omsorg bör läggas vid utformning av miljön med tanke på barns säkerhet och möjlighet till lek och utveckling. Av denna anledning har en barnkonsekvensanalys tagits fram i detaljplanearbetet med utgångspunkt i rapporten *Barnrättsperspektiv inom Region Kronoberg*.

Förslaget till ny detaljplan skickas ut till angränsande fastigheter och finns tillgänglig under samråds- och granskningskedet. Tidig kontakt har även tagits med skolans verksamhetsutövare (både personal, elever, fastighetsägare och lokalutvecklare) kring utvecklingsbehov. Platsbesök har genomförts i samband med detta. I arbetet har särskilda dialoginsatser riktats mot skolans personal och elever. Där extra vikt läggs vid att lyfta barnens (elevers) egen röst.

Planförslaget möjliggör att träd skyddas. Skydd säkerställer att trädens positiva effekter bibehålls. Träd bidrar exempelvis med skugga, en mer intressant utemiljö och till bevarande av biologisk mångfald. Närheten till parken "Ekbacken" i nordöst ändras inte med förslaget utan förslaget smälter snarare in i parkområdet. Grönområden och vegetation bidrar på så sätt till hälsosamma miljöer för barn att vistas och växa upp i.

Planförslaget bedöms inte påverka närliggande bostadsområden och "störa barnens tillgång till trygga, lugna, tysta och hälsosamma bostadsområden".

Inom barnperspektivet motiveras även att förslaget inte bidrar till att påverka dricks- och badvatten negativt. Detta beskrivs närmre under rubriken *Miljö kvalitetsnormer (MKN)*.

Enligt den bullerutredning som tagits fram avseende trafikbuller från järnvägen och Länsmansbacken, bedöms gällande riktvärden för buller vid skolgård klaras på majoriteten av friytan. De överskridanden av ekvivalent ljudnivå och maximal ljudnivå som utredningen visar på, sker på ett så pass litet område att det inte bedöms som någon betydande påverkan.

Ekonomiska konsekvenser

Ändamålsenlig och hälsosam skolmiljö ger positiva ekonomiska förtjänster för samhällsnyttan på sikt. Utökad verksamhet ger möjlighet till att nya arbetstillfällen och mer offentlig service skapas.

UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Om genomförandet av en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas enligt 4 kap. 34 § PBL och enligt 6 kap. 11 § miljöbalken. En undersökning görs för att utreda och bedöma om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt förordningen om MKB (1998:905).

Bedömningen är att planförslaget är förenligt med bestämmelserna i 3, 4 och 5 kap miljöbalken. Planen bedöms stämma överens med grundläggande bestämmelser för hushållning av mark- och vattenområden enligt 3 kap Miljöbalken. Området bedöms vara lämpat för den typ av exploatering som föreslås och är delvis redan ianspråktaget. Förslaget bedöms ej påverka naturvärden eller rekreativvärden påtagligt.

Gällande riktvärden för trafikbuller bedöms uppnås inom skolområdet. Enbart en liten del av den befintliga friytan påverkas av ljudnivåer över riktvärdena, vilket bedöms godtagbart.

Gröna/obebyggda kilar bevaras men byter delvis funktion till skolgård. Detaljplanen bedöms heller inte påverka omkringliggande naturvärden då hänsyn tas till dessa i förslaget.

Inom planområdet finns registrerade fornlämningar, dessa bedöms inte skadas i och med förslaget.

Vad gäller miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap Miljöbalken är bedömningen att planförslaget inte medför ett överskridande av gällande normer då området är litet i sammanhanget och genomsläppliga ytor är ämnade att sparas som skolgård.

5. GENOMFÖRANDE

Organisatoriska frågor

Tidsplan

Detaljplanen handläggs med standardförfarande enligt 5 kap. 6 § PBL.

Planförslaget sändes ut för samråd under vintern 2021. Granskning av planförslaget bedöms ske under våren 2023. Berörda har möjlighet att lämna synpunkter i samrådsskedet och i granskningskedet.

Efter granskningen upprättas den slutliga versionen av detaljplanen som ska antas av Samhällsbyggnadsnämnden. Förutsatt att ingen överklagar vinner beslutet att anta detaljplanen laga kraft 3 veckor efter beslutet. Ett antagande beräknas kunna ske under början av sommaren 2023.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är satt till 5 år. Genomförandetiden räknas från det datum planen vinner laga kraft. Efter genomförandetidens utgång fortsätter planens bestämmelser att gälla fram till den tidpunkt då detaljplanen ändras eller upphävs.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän platsmark. Det innebär att det är kommunen som ska bygga ut, sköta och förvalta den mark som är utlagd som allmän plats i detaljplanen.

Verkan på andra detaljplaner

När denna detaljplan vinner laga kraft upphör hela eller delar av äldre detaljplaner inom området till följd av föreliggande planförslag.

Ansvarsfördelning

Ansvarig	Åtgärder
Alvesta kommun	<ul style="list-style-type: none">• Kommunen upprättar förslag till detaljplan i dialog med exploatören, i detta fall Allbohus.• Ansöker om fastighetsreglering & lantmäteriförrättningar.• Projekterar, anlägger och sköter anläggningar inom allmän platsmark.

Exploatören, Allbohus AB	<ul style="list-style-type: none">• Bekostar fastighetsreglering & lantmäteriförrättningar.• Fastighetsägaren har inom kvartermark ansvar för genomförandet av förslaget enligt planens bestämmelser samt den fortsatta skötseln inom området
--------------------------	--

Exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal kommer upprättats och antas av Samhällsbyggnadsnämnden innan detaljplanen antas. Exploateringsavtalet kommer hantera markbyten och fördela kostnader samt ansvar för utförande av anläggningar. Bland annat kommer exploateringsavtalet hantera de åtgärder som redovisas under föregående rubrik Ansvarsfördelning samt de kostnader som redovisas under Ekonomiska frågor nedan.

Planavtal

Planavtal har upprättats med Allbohus. Avtalet reglerar kostnader för framtagande av detaljplanen och tillhörande utredningar.

Ekonomiska frågor

Kostnaderna för planarbetet regleras av planavtalet.

Genomförandet av detaljplanen innebär kostnader för byggnation och iordningställande av mark på Alvesta 14:56. Genomförandet av detaljplanen innebär också kostnader för iordningställande av gata, gång- och cykelvägar och eventuell parkering inom allmän platsmark. Dessa kostnader ansvarar exploatören för.

Ansvar för förrättningskostnader framgår nedan.

Tekniska frågor

Vatten och avlopp

Planområdet är anslutet till det kommunala nätet för vatten och avlopp.

El och fjärrvärme

Planområdet är anslutet till det el- och fjärrvärmenätet.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsreglering

De delar av fastigheten Aringsås 15:1 som planläggs som S - skola ska regleras över till Alvesta 14:56. Alvesta kommun ansvarar för att ansöka om fastighetsreglering. Allbohus bekostar fastighetsregleringen.

Ledningsrätter och servitut

Ledningsrätt, vattenledning 0764-02/18.1 finns inom kvartersmark – skola i nord-sydlig riktning. Ledningsrätten ska utökas enligt föreslaget u-område i plankartan. Alvesta kommun ansvarar för att ansöka om förrättningen. Förrättningsansökan samordnas med övriga förrättningar och bekostas av exploatören.

Ledningsrätt, fjärrvärme 0764-13/40.1 och ledningsrätt, starkström 0764-95/51.1 finns inom kvartersmark – skola i planområdets södra del. Ledningsrättsområdena regleras som u-områden i plankartan och bedöms inte påverkas av planförslaget.

Officialservitut, trädsäkring 0764-09/5.1, finns inom allmän platsmark (natur och lokalgata) i planområdets västra del och reglerar rätten att ta ner träd invid järnvägsspåret. Servitutet påverkas inte av detaljplanen.

Konsekvenser på fastighetsnivå

Fastighet (inom planområdet)	Sammanfattning av konsekvenser
Alvesta 14:56	Utökad yta och byggrätt för S – skola. Fastighetsbildningen ändras då skolans fastighet utökas. Fastighetsreglering kommer att krävas. Troligen även fastighetsbestämning då nuvarande skolfastighetens gränser är oklara.
Aringsås 15:1	Allmän platsmark – park, plantering, NATUR och FORN planläggs som kvartersmark S – skola samt allmän platsmark NATUR och GATA. Delar av Aringsås 15:1 ska genom fastighetsreglering överföras till Alvesta 14:56.
Aringsås 13:1	Tomten där den före detta banvaktarstugan fanns föreslås ändra användning från B - bostad till NATUR Den är en del av en större fastighet som ägs av Trafikverket. Köp eller överenskommelse om

	fastighetsreglering kan bli aktuellt att teckna efter detaljplanen vunnit laga kraft. Kommunen har även rätt (enligt 6 kap. 13 § PBL) eller på fastighetsägarens begäran skyldighet (enligt 14 kap. 14 § PBL) att lösa in allmän plats med kommunalt huvudmannskap utan stöd av överenskommelse.
Fastighet (utanför planområdet)	Sammanfattning av konsekvenser
Alvesta 15:5	Fastighetsgräns och avgränsning med häck sammanfaller ej. Någon förändring av fastighetsgränsen ska inte ske.

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER

I samband med upprättade av detaljplanen har från samhällsbyggnadsförvaltningen exploateringsingenjör Madelene Himmel och trafikingenjör Emil Malm medverkat. Därutöver har utvecklingsavdelningens hållbarhetsstrateg Agnieszka Jannika Årevall, representanter från Allbohus och Utbildningsförvaltningen varit delaktiga.

Alvesta 2023-08-22

Sarah Henningsson
Planarkitekt

Therese Lindström
Planchef

Planförslaget har antagits av Samhällsbyggnadsnämnden

2023-09-21 § 80

Adam Svedlund

Nämndsekreterare

Beslutet har vunnit laga kraft 2024-07-04

efterklang:

PART OF AFRY

BULLERUTREDNING PRÄSTÄNGSSKOLAN

ALVESTA

D0064818

Projektnummer:	D0064818
Revision:	01
Dokumenttyp:	Bullerutredning Prästängsskolan
Datum:	2022-11-15
Kund:	Alvesta Kommun
Kontaktperson:	Sofie von Elern sofie.von.elern@alvesta.se
Uppdragsansvarig:	Claes Ockborn Kastby, T: +46 10 505 25 65 , claes.kastby@efterklang.org
Kvalitetsansvarig:	Frank Andersson
Handläggare:	Alec Chamberlain, T: +46 10 505 53 32, alec.chamberlain@efterklang.org

Sammanfattning:

Efterklang har beräknat trafikbuller från väg- och järnvägstrafiken i centrala Alvesta på Prästängsskolan för prognosår 2040. Beräkningarna har utförts i SoundPlan 8.2 och Nordisk beräkningsmodell för vägtrafik samt Nordisk beräkningsmodell för buller från spårtrafik har använts. Resultaten redovisas i 8 utbredningskartor på 2 meters höjd över mark. Ingående trafikflöden, antaganden, korrekationer med mera som gjorts i beräkningarna redovisas i detta PM.

Den ekvivalenta ljudnivån innehålls för befintlig skolgård i större delen av Prästängsskolans befintliga samt nya friyta. Ett överskridande av den ekvivalenta ljudnivån sker i den sydvästra delen av den befintliga friyta, de bulleråtgärder som föreslås reducerar den överskridna ytan men gör däremot inte att de innehålls på hela friytan.

Maximal ljudnivå från vägtrafik innehålls på hela skolgården utan och med bulleråtgärder.

Maximal ljudnivå från spårtrafik har beräknats från ett eldrivet persontåg men också med ett eldrivet godståg för jämförelse. Eftersom det endast ingår 2 godståg per dygn i prognosen för 2040 så ses maxnivån från persontåget som dimensionerade för skolgården.

Beräkningar med persontågen som bidragande till den maximala ljudnivån visar hur maximal riktvärde, L_{MAX} 70 dBA, innehålls i den nya östra och västra friytan både utan och med bulleråtgärder. Maximal riktvärde innehålls i en stor del av den befintliga friytan men överskrids i den sydvästra delen av skolgården, friytan som innehåller riktvärdet är större med bulleråtgärder på plats.

Datum	Rev	Beskrivning	UPPRÄTTAD	QA	GODKÄND
2022-11-15	00	Bullerutredning Prästängsskolan Prognos 2040	ACN	COKY	COKY

Efterklang

Bilaga 1 Ekvivalent ljudnivå Prognos 2040

Bilaga 2 Maximal ljudnivå från vägtrafik (dagtid medeltimme)

Bilaga 3 Maximal ljudnivå från spårtrafik, Godståg

Bilaga 4 Maximal ljudnivå från spårtrafik, Persontåg

Bilaga 5 Ekvivalent ljudnivå Prognos 2040 med åtgärdsförslag

Bilaga 6 Maximal ljudnivå från vägtrafik (dagtid medeltimme) med åtgärdsförslag

Bilaga 7 Maximal ljudnivå från spårtrafik, Godståg med åtgärdsförslag

Bilaga 8 Maximal ljudnivå från spårtrafik, Persontåg med åtgärdsförslag

Efterklang

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

1	INLEDNING:	5
2	UNDERLAG:	6
3	KRAV:	7
4	BERÄKNINGAR	7
4.1	BERÄKNINGMODELL	7
4.2	BULLERSKYDD	7
	JÄRNVÄGSTRAFIK PROGNOŚÅR 2040 (BASPROGNOS 2040)	8
4.2.1	8	
4.3	VÄGTRAFIK	9
4.4	NOGGRANNHET	10
5	RESULTAT	10
6	SLUTSATS	11

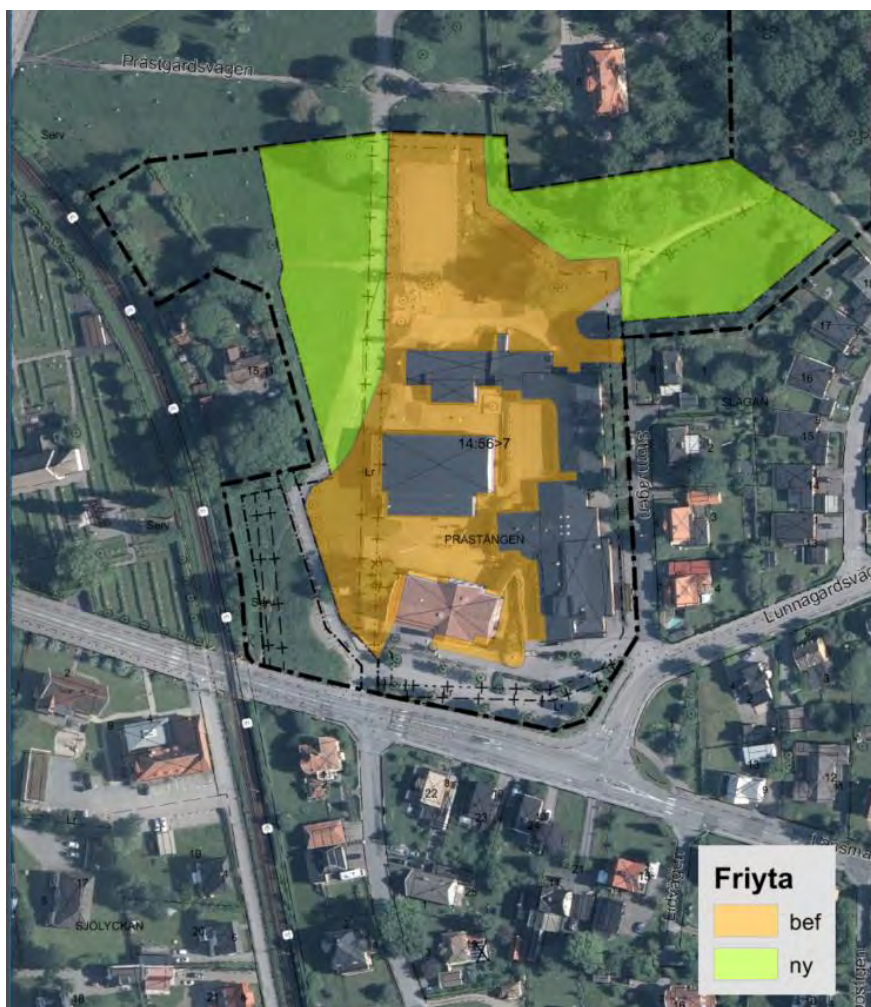
1 INLEDNING:

Alvesta kommun har anlitat Efterklang för att utföra en bullerutredning av Prästängsskolan, se Figur 1. Bullernivåerna på skolgården är höga och ett bullerskydd längst med järnvägen ska studeras för att se om riktvärden vid skolgård kan innehållas. Kommunen har planer på att bygga om skolan och då också utöka skolgården. Figur 2 visar en bild av befintliga och nya delar av skolgården.

Bullerutredningen inkluderar endast trafikbuller. Buller från andra källor, exempelvis verksamheter, rangerbangård, industrier mm ingår inte i beräkningarna.

FIGUR 1: ÖVERSIKT AV BERÄKNINGSOMRÅDET MED PRÄSTÄNGSSKOLAN OCH EN GROV BILD AV DESS SKOLGÅRDSYTA INRITAD I RÖTT

FIGUR 2: PRÄSTÄNGSSKOLANS BEFINTLIGA OCH NYA SKOLGÅRDS FRIYTA.

2 UNDERLAG:

Alvesta kommun har tillhandahållit följande underlag:

- Grundkarta i 2D, dwg dat. 2022-05-03
- Höjddata, laserdata dat. 2022-05-03
- Skolgårdens Friyta dat. 2022-10-12

Övrigt underlag som använts

- Trafikflöden för vägtrafik för nuläge har inhämtats från Lastkajen och kommunen har även tillhandahållit trafikflöden.
- jvgtrafik_for_buller_t22_o_prognos-2040_ny.xlsx
- Buller från spårburen trafik, Nordisk beräkningsmodell 1996, Naturvårdsverkets rapport 4935
- Vägtrafikbuller, Nordisk beräkningsmodell, Naturvårdsverkets rapport 4653
- Data från Trafikverkets databas Lastkajen (info om vägars bredd, hastighetsbegränsning, trafikflödesmätningar mm), 2022-05-04
- Data från Trafikverkets databas Lastkajen (info om växlar, km- tal mm) 2022-05-17
- trafikuppräkningstal---vaganalyser-eva-och-manuella-berakningar-210611.pdf
- Anvisningar för kartläggning av buller enligt 2002/49/EG- SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

- Malmö Linjebok: 007_nassjo_till_peberholm_.pdf
401_varnamo_till_kalmar.pdf

3 KRAV:

Naturvårdsverkets riktvärden för buller från väg- och spårtrafik på befintlig skolgård redovisas i Tabell 1.

Naturvårdsverkets riktvärden för buller från väg- och spårtrafik på äldre skolgård gäller utomhus. Dessa nivåer motsvarar de nivåer som enligt infrastrukturproposition 1996/97:53 för bostäders uteplats bör underskridas för att uppnå god miljö kvalitet.

TABELL 1: RIKTVÄRDEN FÖR BULLER FRÅN VÄG- OCH SPÅRTRAFIK PÅ ÄLDRE SKOLGÅRD

Del av skolgård	Ekvivalent ljudnivå för dygn [dBA]	Maximal ljudnivå [dBA, Fast]
De delar av gården som är avsedda för lek, vila och pedagogisk verksamhet	55	70 ¹

Nivån bör inte överskridas mer än 5 ggr per maxtimme under ett årsmedeldygn, under den tid då skolgården nyttjas (exempelvis 07-18).

4 BERÄKNINGAR

4.1 BERÄKNINGSMODELL

Beräkningarna har gjorts med beräkningsmodellen för Alvesta bullerkartläggning. Beräkningsmodellen beskrivs i rapport Alvesta Bullerkartläggning 2022, dat 2022-06-10.

4.2 BULLERSKYDD

Bullerutredningen har tagit fram ett bullerskärmförslag för att förbättra ljudmiljön vid Prästängsskolan, se Figur 3. Placeringen av bullerskärmförslaget är på släntkrönet och börjar nära Länsmansbacken söder om Prästängsskolan. Skärmen sträcker sig parallellt norrut med spåren, de första 20-25m är skärmen 4m hög över befintlig mark, därefter och tills skärmen tar slut så har den en höjd på 2,5m. Totallängden på skärmen är 186m.

FIGUR 3: BULLERÅTGÅRDS PLACERING INTILL PRÄSTÄNGSSKOLAN UTRITAD SOM ETT BLÅTT STRECK.

4.2.1 Järnvägstrafik Prognosår 2040 (Basprognos 2040)

I Tabell 2 redovisas järnvägstrafiken som ingår beräkningarna för prognosår 2040.

TABELL 2: JÄRNVÄGSTRAFIK BASPROGNOS 2040

Sträcka	Tågtyp	Antal tåg ÅDT	Tåglängd medel (m)	Tåglängd max (m)
Alvesta- Växjö	Godståg	1,9	600	600
	EC250	29,8	125	250
	X61	38,6	75	75
	X62	24,5	75	75
	Totalt	94,9	101	630
Alvesta - Älmhult	Godståg	59,7	558	730
	Lok+vagn	8,8	212	356
	EC250	68,4	150	301
	X62	24,5	75	75
	Totalt	161,4	293	730
Nässjö - Alvesta	Godståg	52	561	730
	Lok+vagn	8,8	212	356

	EC250	38,6	170	340
	X61	24,5	75	75
	Totalt	123,9	318	730
Värnamo - Alvesta	Godståg	8,0	595	630
	X61	42,1	75	75
	Totalt	50,1	158	630

* Ljuddata för de kommande snabbtågen EC250 representeras av ljuddata för tågtypen X60 i Nordisk beräkningsmodell men med högre tillåten hastighet.

4.3 VÄGTRAFIK

Tabell 3 redovisar de trafikflöden som ingår i beräkningsmodellen.

TABELL 3: VÄGTRAFIKFLÖDEN SOM INGÅR I BERÄKNINGSMODELLEN.

Namn	ÅDT Prognos 2040	Andel tung prognos 2040
Allbogatan N	8812	6%
Allbogatan C	10504	6%
Blädingevägen C	6863	6%
Blädingevägen S	6013	9%
Aringsåsvägen	4574	5%
Aringsåsvägen (vid August väg)	830	3%
Fabriksgatan (väster om Blädingevägen)	3330	24%
Fabriksgatan (väster om Hjortsbergavägen)	2864	16%
Lekarydsvägen C	3475	6%
Lekarydsvägen (vid Lekarydsvägen 60 och norr)	2154	4%
Sköldstavägen	2665	6%
Värnamovägen V om Allbogatan	5890	3%
Värnamovägen Ö om Allbogatan	8287	6%
Värnamovägen (mellan Storgatan och Sjöгатan)	8937	4%
Växjövägen	11154	7%
Länsmansbacken (mellan Högbostigen och Lidvägen)	2992	4%
Länsmansbacken (väster om Lunnagårdsvägen)	4394	3%
Fornvägen	1332	5%
Väg 25 Ö	20753	12%
Väg 25 C	18531	12%
Väg 25 V	13483	14%

4.4 NOGGRANNHET

Buller från vägtrafik

Giltigheten för beräkningsmodellen för vägtrafik är begränsad till avstånd upp till 300 m mätt vinkelrätt mot vägen vid neutrala eller måttliga medvindsförhållanden (0-3 m/s) medvind eller vid motsvarande temperaturgradienter. Noggrannheten för beräkning av vägtrafikbuller med beräkningsmodellen RTN 1996 är ca ± 3 dB på korta avstånd om ca 50 m och sämre på längre avstånd."

Buller från spårbunden trafik

Beräkningsmodellen har en noggrannhet på ± 3 dB för mottagarpositioner på upp till 500 m. Ljudutstrålningen varierar för individuella tåg och beror i stor utsträckning på hur hjul och räls underhålls.

5 RESULTAT

Resultaten redovisas som utbredningskartor 2 meter över mark i bilagorna 1-8. Bilagorna 1-4 redovisar prognosår 2040 utan bullerskyddsåtgärd och bilagorna 5-8 med åtgärd. Utbredningskartorna innehåller 1 reflex från byggnader. Reflex från egen skolbyggnad har tagits bort i beräkningarna för att kunna jämföra resultaten direkt mot gällande riktvärde (som avser frifältsvärde).

Ekvivalent ljudnivå

Ekvivalent ljudnivå är den sammanvägda medelljudnivån från väg- och spårtrafik över ett dygn. Den ekvivalenta ljudnivån innehålls för äldre skolgård, L_{EQ} 55 dBA, inom nästan hela Prästängsskolans befintliga och nya friyta, se Bilaga 1. Ett överskridande sker vid den sydvästra delen av skolgården. Den ekvivalenta ljudnivån för äldre skolgård innehålls vid Prästängsskolans nya friytor som ligger nordost, också kallad östra friytan, samt väster om skolbyggnaden. Se ljudutbredningskartan i Bilaga 1 för en visuell representation av ytorna detta berör. Prästängsskolans friytor som innehåller den ekvivalenta ljudnivån påverkas inte avsevärt av de bulleråtgärder som föreslås, se Bilaga 5.

Maximal ljudnivå

Maximal ljudnivå från vägtrafik är den 5:e högsta passagen för en medeltimme dagtid. Den maximala ljudnivån från vägtrafik, L_{MAX} 70 dBA, innehålls på hela skolgården utan och med bulleråtgärder, se bilagor 2 respektive 6.

Maximal ljudnivå från spårtrafik har beräknats från både ett eldrivet godståg samt från ett eldrivet persontåg utan och med bulleråtgärder i bilagor 3 och 7 respektive 4 och 8.

Beräkningar med godståget visar hur riktvärde för maxnivå, L_{MAX} 70 dBA, överskrids i hela den nya västra friytan samt större delen av den befintliga friytan. Riktvärde innehålls vid den nya östra friytan. När bulleråtgärderna inkluderas så sänker sig bullernivåerna ca 5 dB i den nya västra friytan samt den befintliga friytan, men reduceras inte tillräcklig för att innehålla riktvärde. Tågtrafiken i tabell 6 visar däremot att antalet godståg som passerar längs sträckan Alvesta-Växjö, vilket är den bullerbidragande tågsträckan som syns i bilagorna, är färre än 5st och innefattas därmed inte som den dimensionerande tågtypen för maximal ljudnivån. Den dimensionerande tågtypen är därmed X61 och X62 persontågen. Beräkningar med persontågen som bidragande till den maximala ljudnivån utan samt med bulleråtgärder syns i bilagor 4 respektive 8. Bilagor 4 och 8 visar hur riktvärde för maximal ljudnivå, L_{MAX} 70 dBA, innehålls i den nya östra och västra friytan både utan och med bulleråtgärder. Riktvärdet för maximal ljudnivå innehålls i en stor del av den befintliga friytan men överskrids i den sydvästra delen av skolgården, friytan som innehåller riktvärdet är större med bulleråtgärder på plats.

Bilaga 1 Ekvivalent ljudnivå Prognosår 2040

Bilaga 2 Maximal ljudnivå från vägtrafik (dagtid medeltimme) Prognosår 2040

Bilaga 3 Maximal ljudnivå från spårtrafik, godståg Prognosår 2040

Bilaga 4 Maximal ljudnivå från spårtrafik, persontåg Prognosår 2040

Bilaga 5 Ekvivalent ljudnivå Prognosår 2040 med åtgärdsförslag

Bilaga 6 Maximal ljudnivå från vägtrafik (dagtid medeltimme) Prognosår 2040 med åtgärdsförslag

Bilaga 7 Maximal ljudnivå från spårtrafik, godståg Prognosår 2040 med åtgärdsförslag

Bilaga 8 Maximal ljudnivå från spårtrafik, persontåg Prognosår 2040 med åtgärdsförslag

6 SLUTSATS

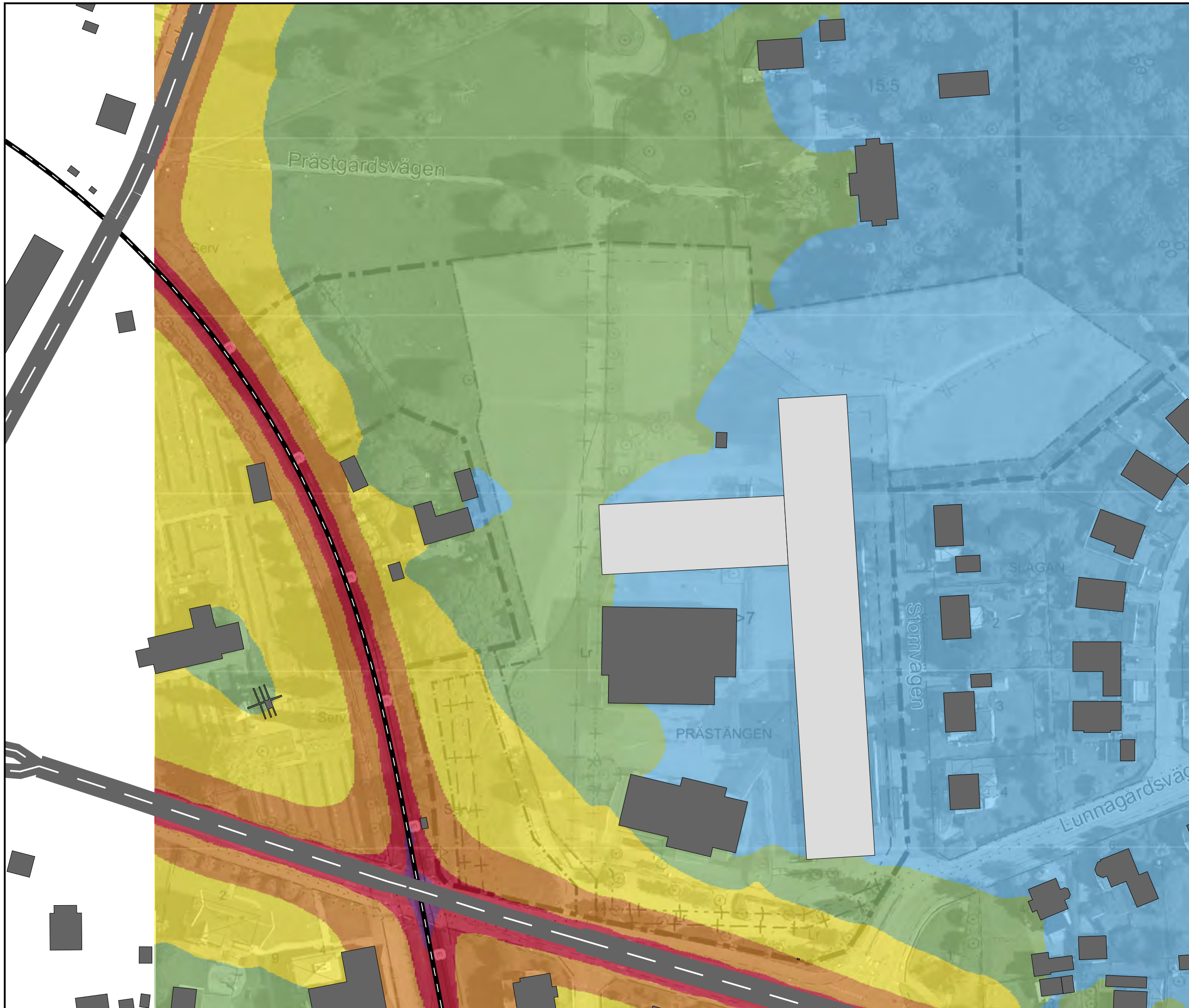
Den ekvivalenta ljudnivån innehålls för äldre skolgård i större delen av Prästängsskolans befintliga samt nya friyta. Ett överskridande av den ekvivalenta ljudnivån sker i den sydvästra delen av den befintliga friyta, de bulleråtgärder som föreslås reducerar den överskridna ytan men gör däremot inte att de innehålls på hela friytan.

Maximal ljudnivå från vägtrafik innehålls på hela skolgården utan och med bulleråtgärder.

Maximal ljudnivå från spårtrafik har beräknats från både ett eldrivet godståg samt från ett eldrivet persontåg utan och med bulleråtgärder. Maximal ljudnivå från persontågen är dimensionerande då det endast beräknas passera 2 godståg/dygn förbi skolgården.

Beräkningar med godståget visar hur riktvärde för maxnivå överskrids i hela den nya västra friytan samt större delen av den befintliga friytan. Riktvärde innehålls vid den nya östra friytan. När bulleråtgärderna inkluderas så sänker sig bullernivåerna ca 5 dB i den nya västra friytan samt den befintliga friytan, men reduceras inte tillräcklig för att innehålla riktvärde.

Beräkningar med persontågen som bidragande till den maximala ljudnivån visar hur maximal riktvärde, L_{MAX} 70 dBA, innehålls i den nya östra och västra friytan både utan och med bulleråtgärder. Riktvärdet för maximal ljudnivå innehålls i en stor del av den befintliga friytan men överskrids i den sydvästra delen av skolgården, friytan som innehåller riktvärdet är större med bulleråtgärder på plats.

Trafikbuller
 Prognosår 2040
 Ljudutbredning
 2 meter över mark
 (med fasadreflex)

EKVIVALENT LJUDNIVÅ
 Leq i dBA, Trafikbuller

75 <	Dark Blue	<= 75
70 <	Purple	<= 70
65 <	Red	<= 65
60 <	Orange	<= 60
55 <	Yellow	<= 55
50 <	Light Blue	<= 50

TECKENFÖRKLARING

- Väg
- Befintlig byggnad
- Järnväg
- Bullerskyddsskärm
- Prästängsskolan

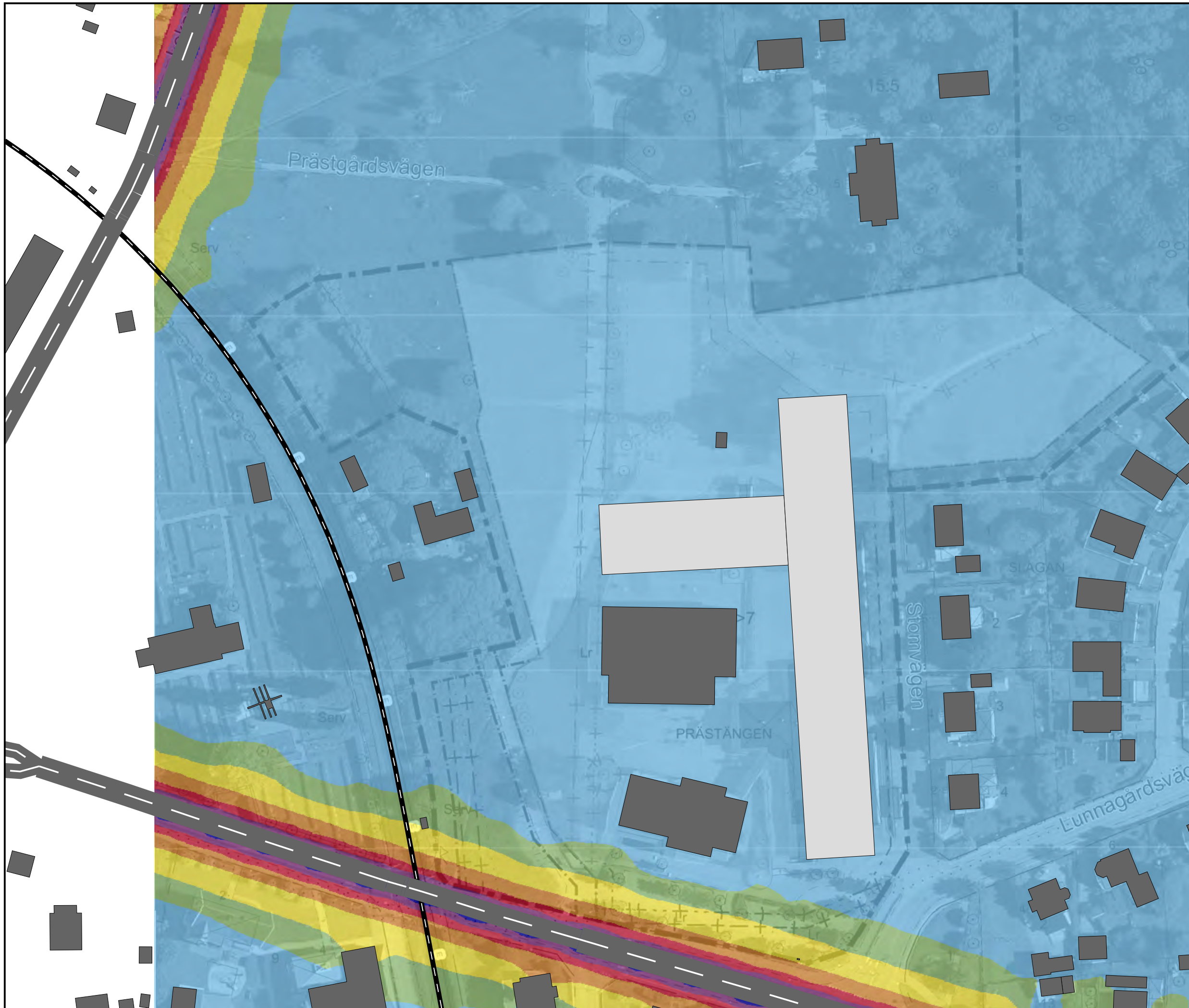
SKALA 1:1100

Bullerkartläggning Alvesta Tätort
 Projektnummer: D0064818

UTFÖRD AV:
 Claes Ockborn Kastby
 GRANSKAD AV:
 Frank Andersson

2022-11-09
 Bilaga: 1 Prog. 2040 eq nivå

Trafikbuller
Prognosår 2040
Ljudutbredning
2 meter över mark
(med fasadreflex)

MAXIMAL LJUDNIVÅ
 L_{max} i dBA, VÄG

90 <	■	
85 <	■	<= 90
80 <	■	<= 85
75 <	■	<= 80
70 <	■	<= 75
65 <	■	<= 70
	■	<= 65

TECKENFÖRKLARING

- Väg
- Befintlig byggnad
- Järnväg
- Bullerskyddsskärm
- Prästängsskolan

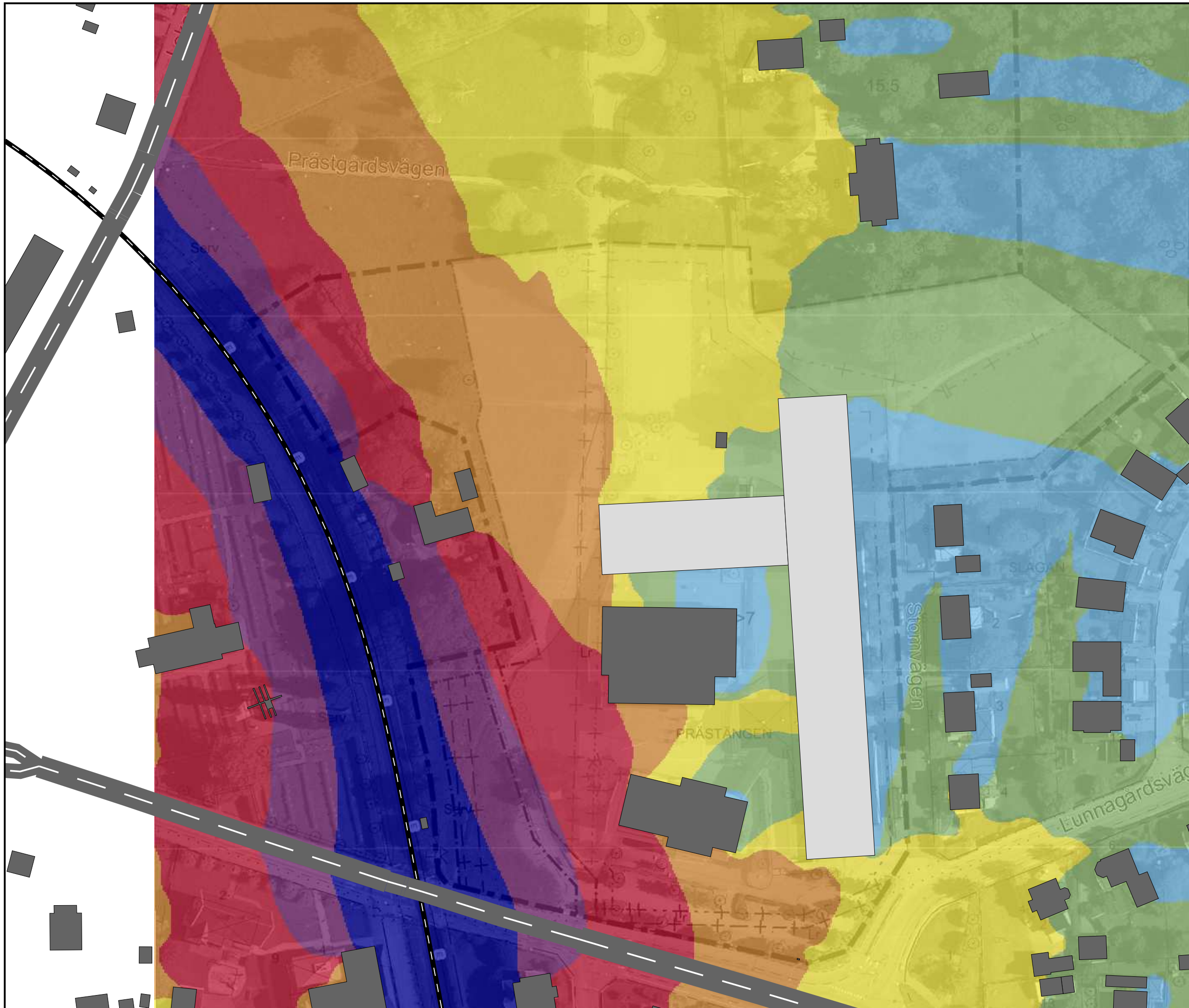
SKALA 1:1100
 0 10 20 40 m

efterklang:
 PART OF AFRY

Bullerkartläggning Alvesta Tätort
 Projektnummer: D0064818

UTFÖRD AV:
 Claes Ockborn Kastby
 GRANSKAD AV:
 Frank Andersson

2022-11-09
 Bilaga: 2 Prog. 2040 väg max

Trafikbuller
Prognosår 2040
Ljudutbredning
2 meter över mark
(med fasadreflex)

MAXIMAL LJUDNIVÅ, GODSTÅG
 Lmax i dBA, Trafikbuller

90 <	Dark Blue	
85 <	Dark Purple	<= 90
80 <	Red	<= 85
75 <	Orange	<= 80
70 <	Yellow	<= 75
65 <	Light Green	<= 70
	Light Blue	<= 65

TECKENFÖRKLARING

- Väg
- Befintlig byggnad
- Järnväg
- Bullerskyddsskärm
- Prästängsskolan

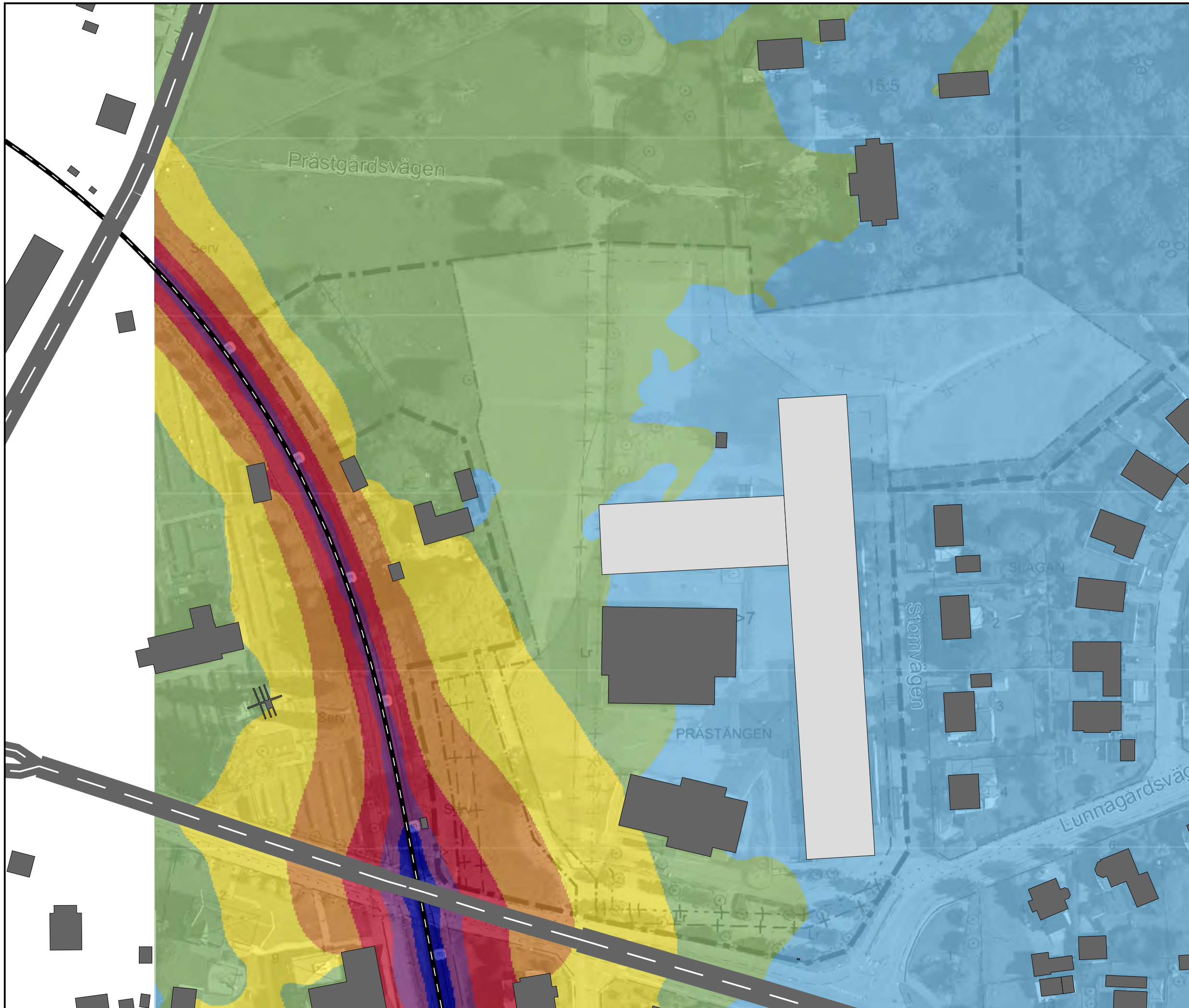
SKALA 1:1100

Bullerkartläggning Alvesta Tätort
 Projektnummer: D0064818

UTFÖRD AV:
 Claes Ockborn Kastby
 GRANSKAD AV:
 Frank Andersson

2022-11-09
 Bilaga: 3 Prog. 2040 godsmax

Trafikbuller
Prognosår 2040
Ljudutbredning
2 meter över mark
(med fasadreflex)

MAXIMAL LJUDNIVÅ, PERSONTÅG
 Lmax i dBA, Trafikbuller

90 <	Dark Blue	
85 <	Purple	<= 90
80 <	Red	<= 85
75 <	Orange	<= 80
70 <	Yellow	<= 75
65 <	Light Green	<= 70
	Light Blue	<= 65

TECKENFÖRKLARING

- Väg
- Befintlig byggnad
- Järnväg
- Bullerskyddsskärm
- Prästängsskolan

SKALA 1:1100

Bullerkartläggning Alvesta Tätort
 Projektnummer: D0064818

UTFÖRD AV:
 Claes Ockborn Kastby
 GRANSKAD AV:
 Frank Andersson
 2022-11-09
 Bilaga: 4 Prog. 2040 personmax

Trafikbuller
Prognosår 2040
Ljudutbredning
2 meter över mark
(med fasadreflex)

EKVIVALENT LJUDNIVÅ
 Leq i dBA, Trafikbuller

75 <	Dark Blue	<= 75
70 <	Purple	<= 70
65 <	Red	<= 65
60 <	Orange	<= 60
55 <	Yellow	<= 55
50 <	Light Blue	<= 50

TECKENFÖRKLARING

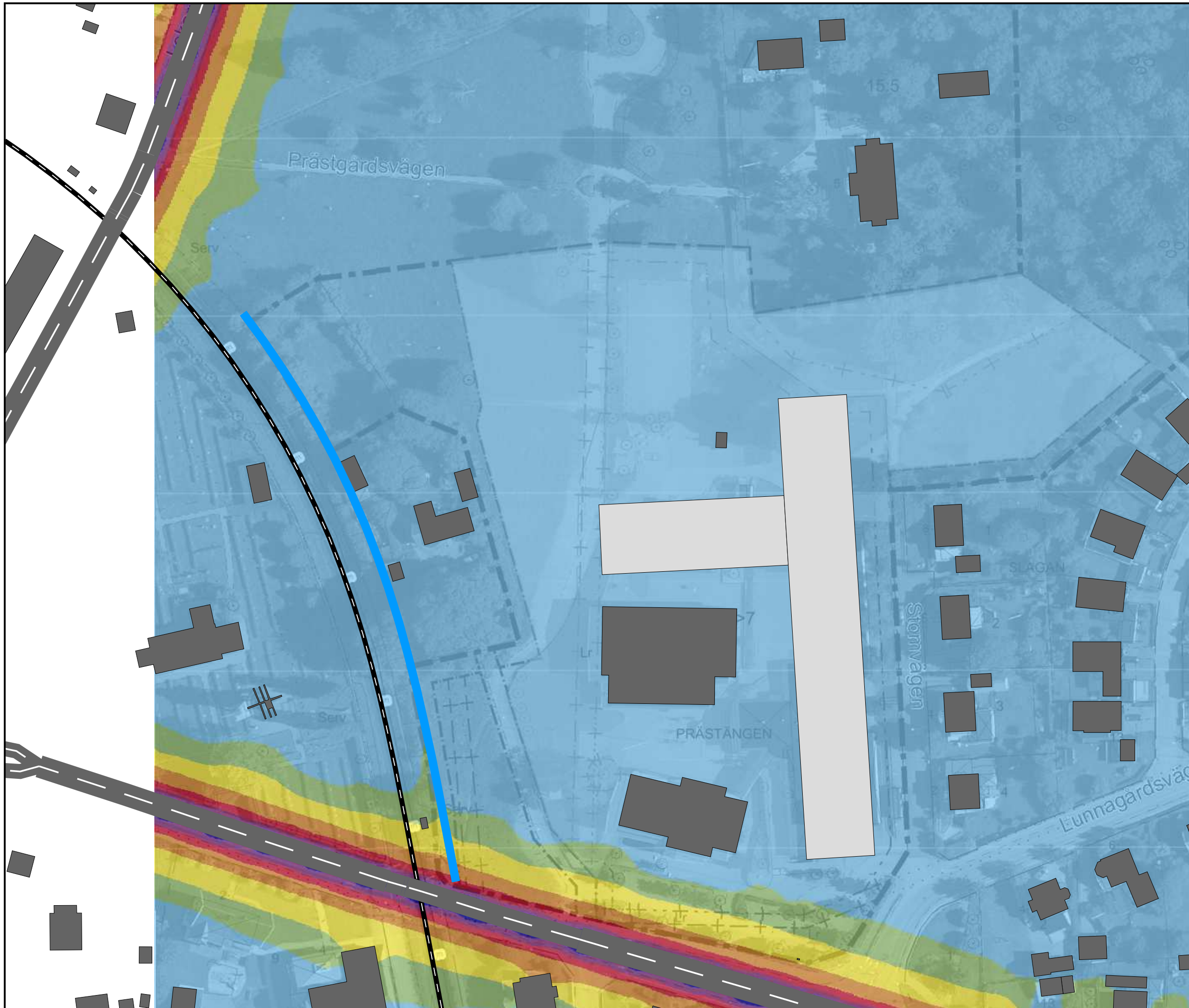
- Väg
- Befintlig byggnad
- Järnväg
- Bullerskyddsskärm
- Prästängsskolan

SKALA 1:1100

Bullerkartläggning Alvesta Tätort
 Projektnummer: D0064818

UTFÖRD AV:
 Claes Ockborn Kastby
 GRANSKAD AV:
 Frank Andersson
 2022-11-09
 Bilaga: 5 Prog. 2040 eq nivå, åtgärd

Trafikbuller
 Prognosår 2040
 Ljudutbredning
 2 meter över mark
 (med fasadreflex)

MAXIMAL LJUDNIVÅ
 L_{max} i dBA, VÄG

90 <	■	
85 <	■	<= 90
80 <	■	<= 85
75 <	■	<= 80
70 <	■	<= 75
65 <	■	<= 70
	■	<= 65

TECKENFÖRKLARING

- Väg
- Befintlig byggnad
- Järnväg
- Bullerskyddsskärm
- Prästängsskolan

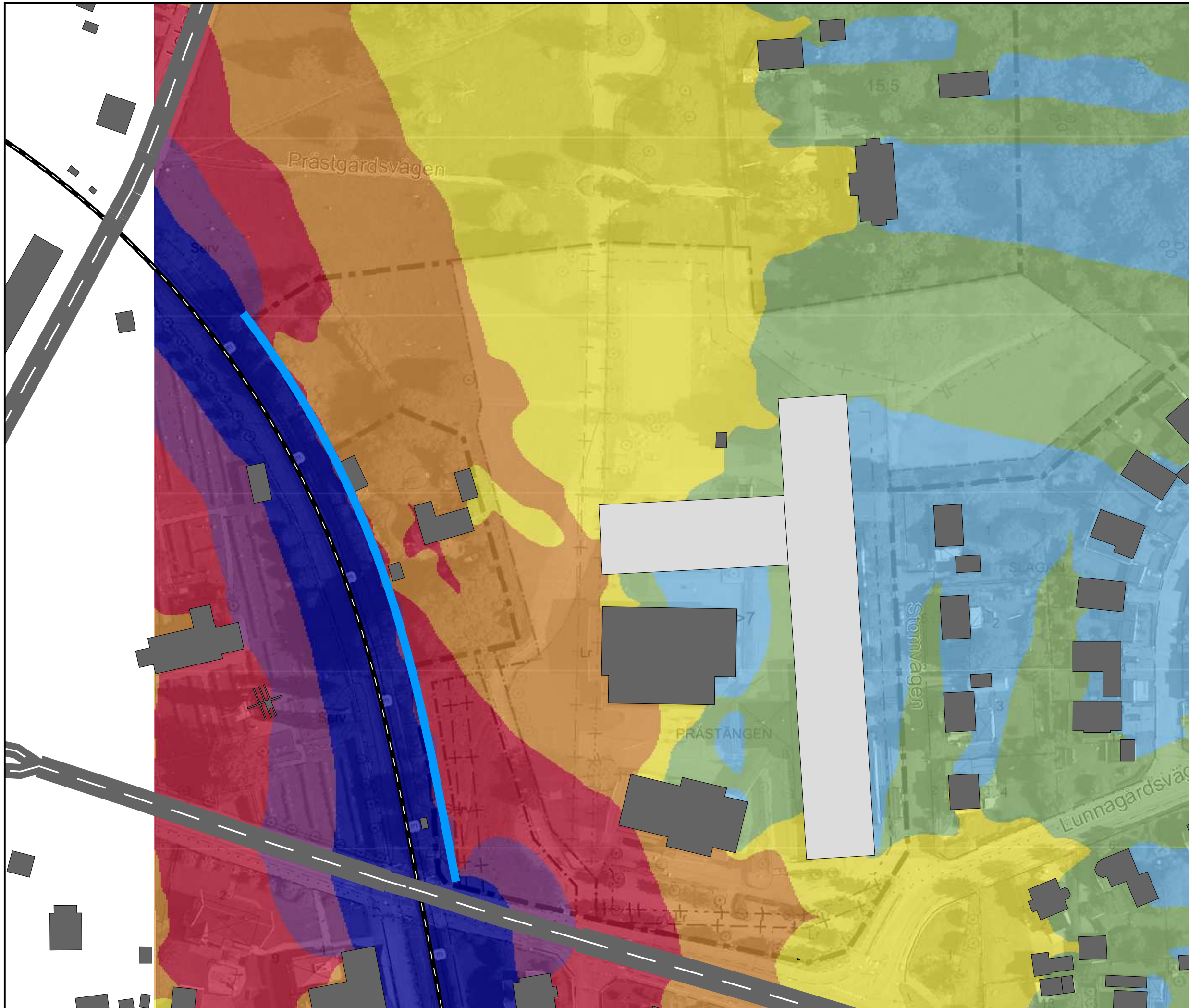
SKALA 1:1100
 0 10 20 40 m

efterklang:
 PART OF AFRY

Bullerkartläggning Alvesta Tätort
 Projektnummer: D0064818

UTFÖRD AV:
 Claes Ockborn Kastby
 GRANSKAD AV:
 Frank Andersson

2022-11-09
 Bilaga: 6 Prog. 2040 väg max, åtgärd

Trafikbuller
Prognosår 2040
Ljudutbredning
2 meter över mark
(med fasadreflex)

MAXIMAL LJUDNIVÅ, GODSTÅG
 Lmax i dBA, Trafikbuller

90 <	≤ 90
85 <	≤ 85
80 <	≤ 80
75 <	≤ 75
70 <	≤ 70
65 <	≤ 65

- TECKENFÖRKLARING
- Väg
 - Befintlig byggnad
 - Järnväg
 - Bullerskyddsskärm
 - Prästängsskolan

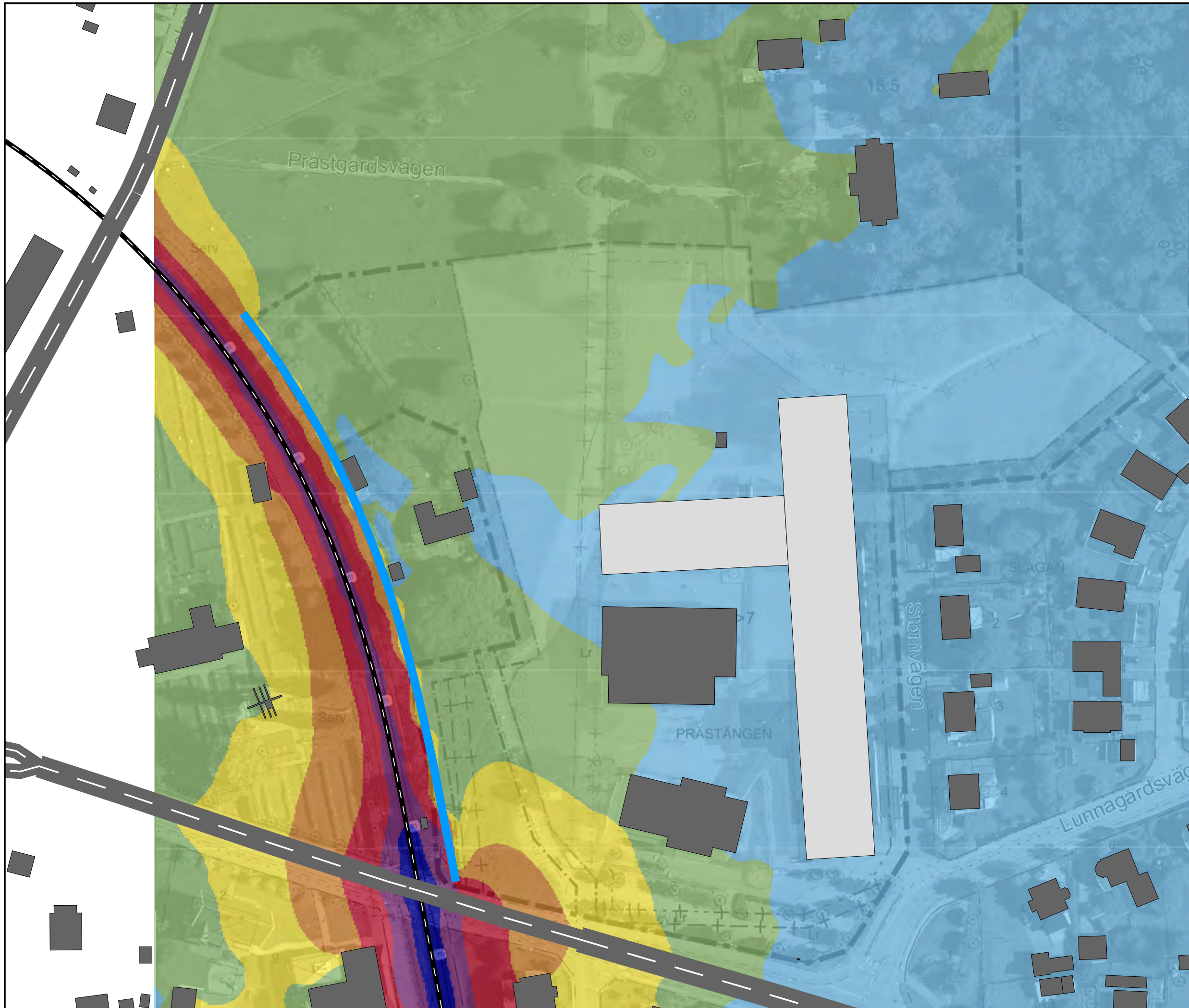
SKALA 1:1100
 0 10 20 40 m

Bullerkartläggning Alvesta Tätort
 Projektnummer: D0064818

UTFÖRD AV:
 Claes Ockborn Kastby
 GRANSKAD AV:
 Frank Andersson

2022-11-09
 Bilaga: 7 Prog. 2040 godsmax, åtgärd

Trafikbuller
Prognosår 2040
Ljudutbredning
2 meter över mark
(med fasadreflex)

MAXIMAL LJUDNIVÅ, PERSONTÅG
 L_{max} i dBA, Trafikbuller

90 <	Dark Blue	<= 90
85 <	Purple	<= 85
80 <	Red	<= 80
75 <	Orange	<= 75
70 <	Yellow	<= 70
65 <	Light Green	<= 65

TECKENFÖRKLARING

- Väg
- Befintlig byggnad
- Järnväg
- Bullerskyddsskärm
- Prästängsskolan

SKALA 1:1100
 0 10 20 40 m

Bullerkartläggning Alvesta Tätort
 Projektnummer: D0064818

UTFÖRD AV:
 Claes Ockborn Kastby
 GRANSKAD AV:
 Frank Andersson

2022-11-09
 Bilaga: 8 Prog. 2040 personmax, åtgärd

BILAGA 2

Volym- och skuggstudie Prästängsskolan

Inledning

Alvesta kommun har tagit fram en volym- och skuggstudie vid Prästängsskolan som ett underlag till arbetet med detaljplan för del av Alvesta 14:56 (Prästängsskolan).

Studien visar på volymerna och effekterna av skuggbildning från potentiella nya skolbyggnader i den östra och norra delen av byggrätten om maxhöjd för byggnader utnyttjas. Maxhöjd innebär 12 meter byggnadshöjd och 14 meter nockhöjd. Skuggstudien visar skuggbildning under olika klockslag under vår- och höstdagjämning samt under sommarsolstånd. Använda mått kan avvika något från verkligheten, illustrationerna är schematiska, därmed bör studiens resultat ses som principer för lämplig höjdsättning och nyttjande av mark. Förslaget är en av många lösningar som detaljplanen möjliggör. Slutlig utformning avgörs när detaljplanen genomförs.

Resultat

Det som går att utläsa av skuggstudien är att främst fastigheterna öster om planområdet påverkas av skugga under eftermiddag/kväll.

Vårdagjämning (20 mars 2022)

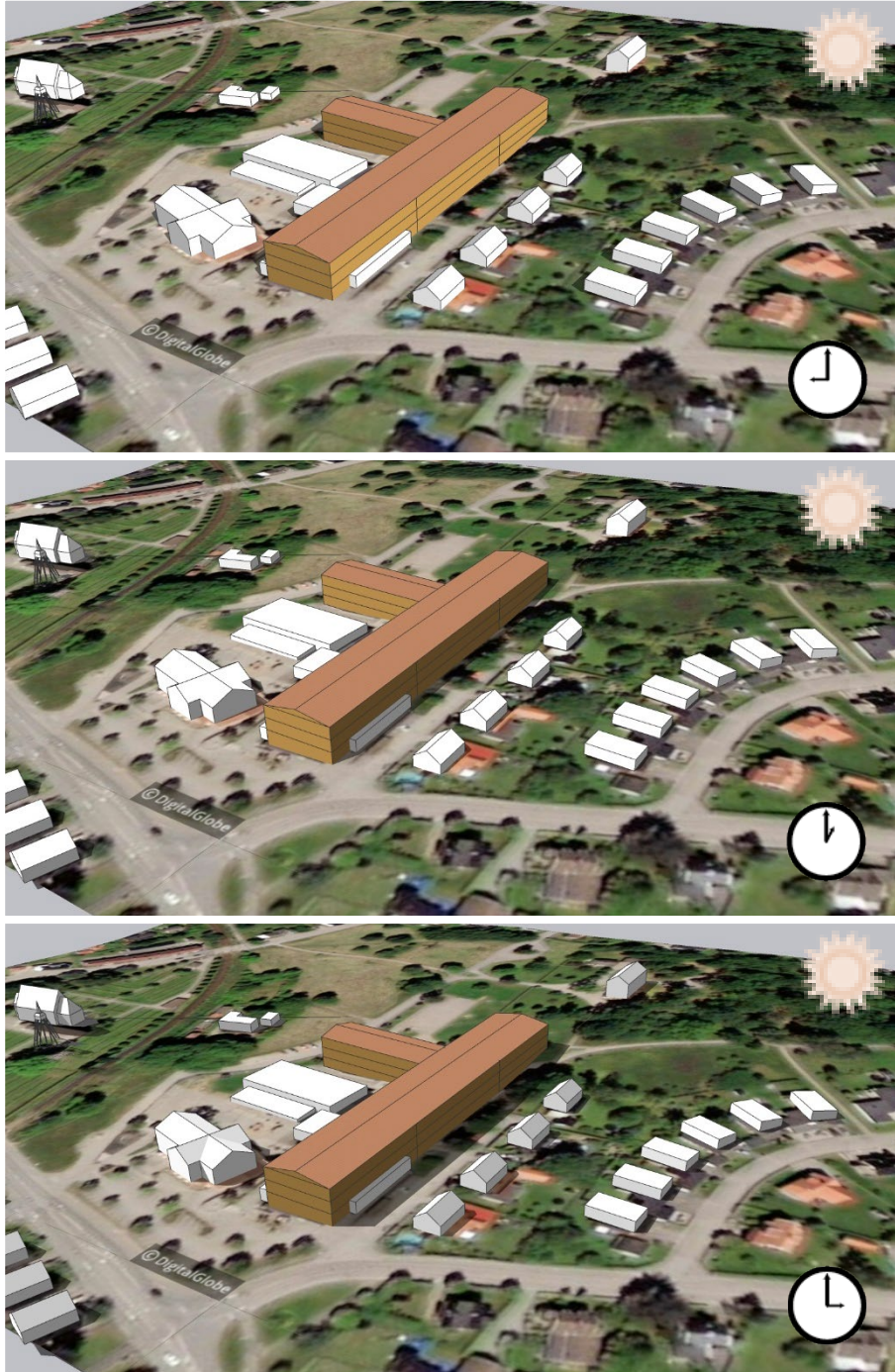
Höstdagjämning (23 september 2022)

Sommarsolstånd (21 juni 2022)

Medskapande dialog Prästängsskolan

Som en del i detaljplanearbetet för Prästängsskolan genomförde kommunala tjänstepersoner en medskapande dialog tillsammans med elever årskurs 1, 2 och 3, samt skolans Rastaktivister och biträdande rektor **2021-11-18**, samt årskurs 4, 5 och 6, samt Rastaktivister och biträdande rektor **2021-11-25**. Ämnet för dialogen var skolgårdens kvaliteter och förbättringspotential.

Dialogtillfällena inleddes med en kort introduktion av den kommunala verksamheten samt beskrivning av våra tjänster och uppgifter, därefter följde samtal med barnen bland annat om vad de gillar att göra på rasterna, hur skolgården fungerar, hur det är att gå i skolan och om de gillar att vara i skolan. Under tiden gick vi tillsammans en promenad på skolgården, guideade av eleverna, där de berättade hur de använder utemiljön. Nedan följer en sammanfattning av dialogerna.

Dialogtillfälle 1 (2021-11-18)

Denna asfaltmålning, gjord av skolpersonal, används av barnen för att spela "Kung"-spelet. En så kallad Kingplan utgör plats för bollspel för 4 spelare. Spelet är jättepulärt och uppskattat. Ytorna kring Kingplanen saknar tyvärr skugga och det är därmed inte så roligt att spela när det är varmt uttryckte eleverna.

Tråringen används av barnen för att leka – "Gaggaplan". De berättade att de önskade att planen var utformad med ett mjukare markunderlag än asfalt, som gör mindre ont att ramla på. Flera barn noterar även att det är för trångt att leka inuti tråringen. Ursprungligen är det meningen att 20 personer ska kunna leka där, men då det upplevts trångt har de begränsat antalet spelare till 15. Även här finns det ingen skugga, vilket gör det jobbigt att leka på Gaggaplan när det är varmt.

På ovanstående bild visas platsen där barnen brukar stå i kö för att spela "Sparkboll", markerat med röd linje i bilden.

"Väggen", många utomhusytor avgränsas av skolbyggnadernas väggar. På grund av detta används många väggytor som en del i olika bollspel. På ovan fotograferad väggyta spelas "Sparkboll". Leken innebär att ett barn åt gången får sparka bollen mot väggytorna en gång, för att sedan ställa sig sist i kön och lämna bollen till nästa barn. Efter en stunds väntan får barnet sparka bollen igen.

Sliten/diffus gränslinje. Gränslinjen mellan utomhusytan avsedd för fritidsbarnen och ytan avsedd för årskurs 1 är diffus. Barnen i årskurs 1 uttryckte att de gärna skulle vilja ha tillgång till en lekplats som den som barnen på fritids har. Det är nämligen inte tillåtet att gå över gränsen och leka på andra sidan. Eleverna önskar också att det fanns en klätterställning. Eleverna tillägger att det lätt blir halt när det är vinter och minusgrader.

Bilden visar ett exempel på ett av skolans gröna områden som är misskött enligt barnen då de tycker att det skulle vara roligare med mer buskar och växter på området. Vegetationen kan användas i leken, exempelvis kan de användas till att leka kurragömma eller byggmaterial som pinnar och löv. Vegetation tillför även skugga på sommaren. En upptrampad stig är dock roligare att springa på, och mer utmanande, än jämna asfaltsytor. Stigen på bilden används av många barn.

Sittbänkarna använder barnen som redskap för att göra olika övningar på. Önskemål som möjlighet till utomhusgympa kom upp under samtalet. Sittplatserna används också som mötesplats av barn, i olika åldrar, efter skoltid.

Nätstaketet separerar skolgården avsedd för årskurs 1 och basketplanen. Buskar och träd på den gröna ytan däremellan har tagits bort.

Bänkarna på bilden är placerade mot väggen för att begränsa att barnen använder väggen när de spelar tennis eller vid annan bollek. Möjligheterna att använda ytan är redan begränsad. Barnen använde väggen ändå fast bollarna som träffar bänkarna studsar ibland iväg utan kontroll.

Stuprör används som lekredskap. Barnen pratar med varandra genom stuprören från var sin sida av byggnaden.

Innan stenplattorna var anlagdes fanns det växter och blommor på denna plats. Resonemanget för att belägga ytan med stenar var att slippa underhåll av växterna. På bilden går det att utläsa att inte heller stenplattorna och marken kring dem tas om hand.

Enligt eleverna i årskurs 1 är det bara elever i årskurs 6 som spelar basket ibland. Några barn berättar att de inte känner sig trygga kring basketplanen av rädsla för att bli träffad av den hårda bollen. Barnen förslår att byta ut basketplanen mot en ny lekplats för barn i yngre åldrar. Basketnät saknas i korgarna, vilket bidrar till att platsen ger ett slitet intryck.

Rastaktivisterna berättar att det på denna del av skolgården dagligen vistas runt 250–300 barn, vilket bidrar till slitage. Barnen har påpekat att det inte räcker med fem gungor då många vill använda dem samtidigt och det uppstår osämja då många inte hinner använda gungorna innan rasten är över. Som förbättringar av skolgården önskar barnen en större nätgunga där flera barn kan åka samtidigt.

Sanden som finns under gungorna är mycket bättre att gräva i jämfört med sanden som finns i sandlådan. Ytan under gungorna är dessutom lite nedsänkt, vilket anses vara bra då det möjliggör att vatten samlas där och

skapar en damm. Till dammen rinner vatten när det regnar via kanaler som barnen bygger mellan stenarna som finns på platsen.

Rastaktivisterna berättar att på denna bit av skolgården skapas mycket "gegga" som barn kastar på skolans väggar.

Rastaktivisterna berättar att den nya cykelparkeringen (till höger i bilden) som byggdes för ungefär 1 år sen av Allbohus inte är så lika populär hos barnen. Den största anledningen till det är att det inte är så många barn som kommer till skolan från det håll cykelparkeringen är placerad.

Vid buskaget leker många barn kurragömma. Barnen tycker dock att det är synd att buskarna är nerklippta så ofta. Barnen är rädda att ramla och landa på avskurna buskarnas rester som rötter med uppstickande pinnar. De anser även att det inte är så kul att vara här när det är mörkt då det inte finns någon bra belysning.

”Solen” är ett projekt som barnen själva har utvecklat. Syftet är att stoppa mobbning. Solen kan användas om ett barn känner sig ensamt och ledset, då går barnet till Solen och ställer sig mitt på den utritade solen. Då vet andra barn att denna person önskar omtanke och sällskap. Andra barn kommer då fram till det barnet som står på Solen och ställer sig bredvid och inbjuder till att leka tillsammans.

Under dialogen visade ett par barn skisser på ”drömkojor” som de själva har ritat. Önskemål för utveckling av skolgården på denna plats är även trähinder för käpphästhoppning samt studs mattor som är nedsänkta i marken. Kojorna som man ser på bilderna har rastaktivisterna byggt på egen hand. Allbohus har framfört att de behöver ta ner kojorna.

På den här platsen där det finns träd att använda leker barnen ”Färgleken” som de hittat på själva. Leken går ut på att några barn gömmer sig bakom varje träd som tillskrivs en färg - blå, röd eller gul, ett barn får sedan gissa ett träd som barn gömmer sig bakom. Naturmiljö, som denna, uppskattas

mycket av elever och skolpersonal. I naturmiljön finns även en del träkojor som skolpersonal byggt. Ett önskemål är att ordna ett nät mellan naturmiljön och den angränsande grusplanen, eftersom det finns risk att bli träffad av en fotboll hade ett sådant nät skyddat från bollar. Ett annat högt uppsatt önskemål är att belägga fotbollsplanen med konstgräs. Några av barn känner sig inte trygga på platsen eftersom det sker mycket bråk där.

Rastaktivisterna har tagit fram en tipspromenad för barnen med temat "Världens barn". Det arbetas mycket med och utifrån Barnkonventionen i på Prästängsskolan.

Dialogtillfälle 2 (2021-11-25)

Konstgräsplan med den lilla kullen fungerar bra, men tråkig. Planen är för liten och målen för små. Eftersom det inte går att vara så många på plasten samtidigt kan det uppstå konflikter. Väggar runt planen används även de till att sparka boll mot.

Det finns även en hinderbana anlagd på konstgräset som knappt används av eleverna, inte heller sandlådan eller ytan för fia med knuff används. All lekutrustning i anslutning till mellanstadieelevers lokaler är inte anpassad till barnens ålder och behov, lekredskapen blev kvar efter skolans ombyggnation. Det finns en del roligare saker i norra delen av skolgården enligt mellanstadieeleverna. "Gränser" mellan olika stadiers skolgårdar är markerade på marken med en vitmålad linje.

I den vita låneboden finns det ingen elektricitet och den är mörk och kall. Där inne vill barnen ibland få vara men det är obehagligt att vara där på grund av avsaknaden av el, särskilt de kalla månaderna.

King på asfaltsytan är roligt för mellanstadieeleverna, liksom även lågstadieeleverna framhävde som en rolig lek, nästan alla spelar det berättar eleverna.

Utomhusytorna är ganska små och oinspirerade, alla ytor är lutande och gör bollek svårare. Det finns inga "vilda zoner" och skolgården är för liten. Även klassrummen i E-huset som mellanstadieeleverna använder är väldigt små och ett "ordentligt fritids" saknas eleverna.

Skolgården har få träd och det bildas därmed inte så mycket skugga, vilket kan vara välbehövligt en varm solig dag. Få träd bildar många öppna ytor, vilket gör att det finns få gömställen att använda vid exempelvis lekar som Dunkgömme. Det finns ett par gömställen men dessa blir snabbt kända och därmed finns lite utrymme att hitta nya kreativa gömställen.

Barnen använder gungorna mycket. Då det endast finns ett par stycken bildas det ofta mycket kö vid gungorna. Det finns en "metallgrej" som bara blivit över, den används till att göra kullerbyttor på under tiden barnen behöver vänta vid gungorna. På denna del av skolgården är det även hög ljudnivå från järnvägen då tågen passerar skolan ofta. Tågen gnisslar mycket berättar barnen.

Nätet kring aktivitetsytan är för lågt, vilket gör att bollar hamnar på en trafikerad gata och rullar ibland ända ner till cirkulationsplatsen vid Växjövägen/Lekarydsvägen. Det bidrar till en högre risk för trafikolyckor och skapar oro bland barn och personalen.

1 Cykelparkeringen är för liten och underdimensionerad, det finns för få cykelställ och utrymmena i cykelställen avsedda för en cykel är för smala. Detta leder till att cyklar står i vägen och platsen upplevs stökig. Mellanstadiel elever, vars lokaler finns i anslutning till denna cykelparkering, cyklar i högre utsträckning än barn från årskurs 1, 2 och 3, vars lokaler ansluter till den nya cykelparkeringen. Det nya cykelstället anses därmed vara felplacerat. Utomhusytor hänger på så sätt inte ihop med inomhuslokaler och det behövs mer förståelse och dialog mellan olika aktörer angående den ändamålsenliga planeringen av skolverksamhetens ute- och inomhusmiljöer.

På den lilla konstgräsytan i hörnet går det att exempelvis sitta och spela kort eller aktivera sig med olika "gympaövningar". Hit går barn för att vara för sig själva. Det förekommer dock konflikter och ibland mobbning på platsen då vuxna oftast finns på andra sidan byggnaden och kommer sällan hit.

Det finns stora höjdskillnader och därtill trappor och stödmurar på den del av skolgården där mellanstadieelever tillbringa sin tid på rasterna. Barnen klättrar, hoppar, hänger och springer på stödmuren. Barnen berättar att det är väldigt sällan någon skadar sig, de har lärt sig hantera de "faror" som en hög höjd kan innebära.

Det finns stenar i stödmuren som sitter lösa på olika ställen sedan länge. Det är farligt, eftersom stenarna är stora och tunga.

Skolans miljö är i övrigt tråkigt och på en del ställen väldigt smutsig.

Slutsatser efter dialogtillfällena

Skolgården präglas av ytor som är enkla att sköta och underhålla. Dialog mellan skolverksamheten och fastighetsägaren AllboHus behövs för att öka förståelse för de pedagogiska värden av utomhusmiljöer och dess betydelse för barnens utveckling och välmående. För barnens del hade det varit värdefullt att få ta del av hur skötsel av ytor planeras och genomförs. Dialog mellan barn och de som sköter deras aktivitetsytor kan öka förståelse för varandras erfarenheter och behov.